

Oroszországi munkaszolgálatosok és külföldiek keresik hozzátartozóikat

A Cyprusbán tartózkodó magyar zsidók névsora

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 3. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1047 JANUÁR 10.
5707 TÉVESZ 24.

Két év távlatában

Irta: DOMONKOS MIKSA

Vannak emberek, akik nem szeretik, mikor a múltat emlegetik előttiük. Nem szenvedhetik még az évfordulókat sem. Jobban szeretnék, ha idők mulásának rózsaszín ködében mosódnék el a múlt sok szörnyüisége. Mi szenvedtük el. Ők okozták, vagy nézték. Mikor mostanában már kezdik a múltat lassan a feledés fátylával kendőzni, az ilyen emberek valami csodálatos elváltozást szenvednek. Aki a közöny árnyékában lapult meg legnagyobb veszedelmünk idején, most utólag addig regéli, amíg elhiszi, hogy segített, vagy pláne ellenállt. Van, aki senkit sem ölt meg önkézevel. Ezért elismerést vár, vagy legalább dicséretet. Már olyan gyilkost is látunk, aki csunyán megrótt a büntető igazságszolgáltatást, csak azért, mert nem akar felejtetni. A múlt érdekeinek nagyon széles skálája alakult ki a történelmi kozmetika igyekszik eltüntetni az emlékezés ráncait. Elhitetik végül majd talán az utókorral azt is, hogy a gyalogmenetekben deportált százezrek egyszerű külföldi tanulmányutra mentek. Kiderül utóbb, hogy mikor fagyos éjszakákon a Duna partjain sétáltatták az áldozatokat, csak egészséges testi tornára vitték szegényeket. Képesek az utókorral elhitetni, hogy az Árpád-sávosi ifjú gyilkosok géppisztolyai arra valók voltak, hogy bennünket holmi miskolci népitálatoktól óvjának. Tán még a farkas is báránynak fog látszani végül, a feledés mesterseges ködében.

Vannak azután emberek, akik úgy hirdetik a társadalmi megbékülést, hogy a farkas és bárány egykori inaséjához új forgatókönyvet használnak. Rajzos trükkfilmmel, ahol minden lehetséges. Benne a bárányok

arany gyapjút viselnek és a farkasok, stílszerűen Árpád-sávot. Miközben a játékos trükkfilmben egymást kergetik farkas és bárányok, a meglekítő jó emberek egyszerűen idealizálják a múlt rémségeit. Csak annyit ismernek el, hogy a farkasok végül mégis elpusztították áldozataikat. Nyugati mezőkre elvonultan azután csendesen élték a maguk világát, amíg a báránycák aranyos gyapjából tellett.

Mi, sajnos, nagyon jól tudjuk, hogy az igazi film nem volt ilyen rózsaszínűen egyszerű. A farkasok abban is elmentek Nyugatra, azután babéraikon pihenve csendesen emésztették, miként ez jólnevelt fenevadakhoz illeik. Mi tudjuk, hogy Nyugaton vártak. Jobb időkre, míg mi idehaza eltakarítjuk a romokat, helyreállítjuk a vasutakat és újból felépítjük az általuk elpusztított hidakat. Mikor azután már kezd a feledés rózsaszínű köde a múltat elkendőzni, most ismét életre kél a szunyádó bestia. Mikor mi már felejténénk, ők szervezkednek. Alvilági fővezérek földalatti parancsára, a Hadur kardjától ütődött vitézek, kőyagosfejű kalandorok, mozgólódnak. Csörömpöl már a reakció rozsdás fegyverzele. Reszkess Demokrácia — ha felejtetni kezdesz!

Ezek után kérünk mindenkit: ne haragudjék, ha oly nehezen tudunk felejtetni. Nem szeretjük sem a mesterséges ködöt, sem a színes fátylakkal elkendőzött történelmet. Nekünk nincs rejtegetni valónk. Beszéljünk őszintén. Kell, hogy feltárjuk néha szörnyű emlékeink nagy alamáriumának minden fiókját. Nem mesélünk de részesei voltunk a tragédiának s a gettó minden szenvedésének. Ezt vegyék egyszer azok is tudomásul, akik

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

annakidején lapultak, most azonban hangosak és holmi ellenállásról szoktak regélni. Mi türelmesek vagyunk. Hallgatunk, amíg lehet. Nem szívesen beszélünk azokról, akik halálveszedelemben hagyták cserben testvéreiket. A küzdelmes múlt harcosai vagyunk és az egykori biztos buvóhelyekről visszatért hangosak engedjék meg nekünk, hogy most kivételesen mi beszéljünk. A pesti gettó felszabadulása után. Két esztendő távlatában.

A poklok-poklát elfelejteni nem tudjuk. Sem az áldozatokról, sem a megaláztatásokról hallgatni még nem lehet. Vannak még gyermekek, akik szüleikre emlékeznek. Testvérek is és olyan szülők, akik ártatlanul megölt gyermekeiket nem felejtették. Ám felejtsem, aki tud. Maradéktalanul mindent csak az felejtsem el, aki meri ezért a felelősséget vállalni. Merészség kell hozzá, mikor alig két esztendővel a felszabadulás után már ismét dörömből alattunk a földalatti pokol. Ismét hadparancsok születnek a sötétben és farkasok járnak az éjszakában. Mikor jószándéku emberek mindenféle fátylakkal igyekeznek a multat takargatni s már a demokrácia maga is kiengesztelődést hirdet, sőt az akkori pásztorai feltétlenül megadást és megbékélést követelnek, itt a válasz: „vérszagra gyűl az éji vad...”

Ha mi most ezért két esztendő távlatából a gettó felszabadulásáról emlékezünk meg, ne esodálkozzék senki. Emlékeznünk kell ama január hónap 18-ára, mikor a diadalmas Vörös Hadsereg felszabadulást hozott. Várjuk a demokráciától, hogy biztosítja és megvédi a szabadságot s reméljük a felelőtlenségek életét. Evfordulót ünneplünk, dicsérjük az Istent és várjuk az igazságot. Ez a valóság, — minden mesterséges köddel szemben, — két év távlatában...

A gettó felszabadításának 2-ik évfordulóján

a Pesti Izraelita Hitközség a Dohány-utcai templomban
1947. január 18-án, szombaton este 7/5 órakor

emlékstentiszteletet tart,

amelyre meghívta a kormány, a külföldi képviselők, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság, a szovjet katonai delegáció, a főváros, a honvédség, rendőrség és egyéb magyar hatóságok képviselőit.

A rendezőség felkérte a hittestvéreket, úgy a korlátozott számban kiadott külön meghívókkal rendelkezőket, valamint a meghívó nélkül megjelenőket, hogy helyüket idejekorán foglalják el, mert az istentisztelet megkezdése után a kapukat lezárják és a későbbben érkezőket nem bocsátják be. Ugyanakkor kéri a hittestvéreket, hogy az előrelátható tömeges megjelenésekre való tekintettel a rendezőséget a rendfenntartásban támogassák.

A jeruzsálemi főrabbi nem fogadta el a brit birodalmi főrabbságot

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* közli, hogy dr. Herzog jeruzsálemi főrabbi visszautasította a számára felajánlott brit birodalmi főrabbságot. Az új tisztség elfogadása esetén ugyanis Londonba kellett volna költöznie. Azelőtt a brit birodalmi főrabbság volt a legnagyobb zsidó rabbi-tisztség, amit valaki elérhetett. Ma Palesztina sok-

kal fontosabb szellemi centruma a zsidóságnak, mint Anglia és így a jeruzsálemi főrabbság olyan méltóságot és hatáskört jelent, amelyet dr. Herzog nem akar felcserélni. Bár Londonban sokkal nagyobb fizetést kapott volna, úgy érezte, hogy nem szabad elhagynia Palesztinát, a zsidóság épülő országát.

Gettó előtt — gettó alatt

Már jeleztük, hogy a közeljövőben cikksorozat közlését kezdjük meg, amely hiteles és eddig ismeretlen, vagy hiányosan ismertett adatokat és dokumentumokat tartalmaz, amelyek hivatva vannak arra, hogy a közvélemény előtt a tények és történések valóságában mutassák be, hogy mi történt a budapesti zsidósággal a gettó előtt és a gettó alatt.

A cikksorozat írója: Stöckler Lajos, a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája és a Pesti Izraelita Hitközség elnöke, aki mint ismeretes, — ugyis mint a Zsidó Tanács tagja és ugyis, mint a gettó alatt a zsidóságnak helyén maradt egyik vezetője, — közvetlen közelségből szerezte tapasztalatait és hiteles adatait.

A cikksorozat közlését már legközelebbi számunkban megkezdjük.

„A német nép ma szívesen látná a zsidók visszatérését” — mondja Kurt Schumacher

Kurt Schumacher, a német szociáldemokraták vezetője, — mint a zürichi *Israelitisches Wochenblatt* közli — Londonban a következőket mondotta a németországi zsidókérdezők iránt érdeklődő angol újságíróknak:

— Nagyon megijedtem, amikor azt láttam, hogy milyen kevés zsidó tért vissza Németországba. Két ok miatt is ijesztő fogott el. Először is azt láttam ebből, hogy a megmaradt német zsidók túlnyomó része végleg elfordult a német néptől szenvedései miatt. Másodszor azt vettem észre, hogy nagy a bizalmatlanság Németország gazdasági jövőjével kapcsolatban. A német nép ma szívesen látná a zsidók visszatérését és igen szívesen fogadná az érkező zsidókat. A német állagember

számra nem létezik zsidókérdés.

A svájci *Die Nation* ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy más nyilatkozatot vettek volna a Londonban járó első német politikustól. Valami megbánás-félet. A multnak valami másfajta elítélését a zsidókkal kapcsolatosan is. A zsidókat egyébként nem gazdasági okok tartják vissza attól, hogy visszamenjenek Németországba. „Nem mindenki tud új életet kezdeni szülei, testvérei és barátai sirján és saját népének fömegtemetőjében.”

Ami pedig Kurt Schumachernek azt a kijelentését illeti, hogy a német állagember szívesen látja a zsidókat, arra ellenkező példákat is lehet találni. Akadtak német városok, amelyekben a lakosság valóságosan bojkott alá vette a visszatért zsidókat.

KIVÁNDORLÓK!

UTLEVÉLKÉPEK gyorsan és jól
HOENIA, Somogyi Béla-ut 6. (Kassuth Lajos-u. mellett)

Weisz Mór

sütőde és cukrászda
Budapest, Dob-u. 22

Pékárunk, cukrászművészek,
békébeli minőségben
Alkalmi rendelést vállal

Gyapjút
Nyulbőrt
Pézsmát
Nyersbőrt

HERSCH JENŐ
legnagyobb árban vásárol
Somogyi Béla-ut 6.
Humbach S.-u. 10.
Telefon: 427-000.

PARÓKÁK, FRIZETTEK

a legfinomabb kivitelben
és legszebb színekben.

Rendelés, javítás, alakítás, vízhiány, tisztítás

Hajműterem

IV., Mária Valéria-u. 17.
Ritz szállóval szemben

Asszonyok a viharban

Irta: GYÖRGY ENDRE

Sohase hittem volna, hogy ilyen erős a gyöngébb nem. Hogy mindazt az irtózatot és észbontó szenvedést, amit a lovagias férfiak neki szántak, legalább egyrészt kibírja! Bevallom, azoknak a testi és lelki hősiességét, akik épkezláb kerültek ki a pusztító viharból, ész-okokkal megmagyarázni nem is tudom. Itt az élni akarásnak, a reménykedésnek és annak a tudatnak, hogy reájuk, asszonyokra milyen hatalmas missziós feladat vár, szikla-akadályokat is legyőző ereje diadalmas-kodhatott! Semmi más! Mert magába abba a gondolatba is, hogy mi minden történt asszonyainkkal, leányainkkal, bele lehet örülni! Hát még mindazt végigszenvedni is! Isten különös lelkierővel áldhatta meg őket, de még a végveszély pillanataiban, külön sugallatokat is küldhetett, hogy ébren- és életben tartásuk a halódó női öntudatot. Magam is tapasztaltam, amikor jártam a mi pusztulásunk szögekkel kivert útját. Mi férfiak, az erősek, a büszkéek, a példamutatásra hivatottak, a him-oroszlánok, az első, látszólag áthághatatlan falnál, melybe beleütköztünk, csakhamar leszámoltunk mindennel. Lelkünkét menygyei Atyánk kegyelmébe ajánlottuk és azután azon a bizonyos letargikus minden mind-egy-alapon vártuk a jótékony halált! A megvert, megcsúfolt, szivig-vérig sebzett asszony-nép pedig a veszedelemnek éppen ezekben a pillanataiban ugrott talpra, hogy testében-lelkében gigászi szoboralakká növe, útját állja a mindent elsöprő gonoszságnak! Tudták ezt a gaz német náci és minden nációbeli kiszolgálók, mert első dolguk volt, hogy élettársainkat, segítőinket és ösztönzőinket könyörtelen kézzel elszakítsák mellőlünk. Az első gonoszságot már akkor művelték, amikor a háznépnek a harcra erőt sugalló keretéből kitéptek, a másodikat akkor, amikor a légerek és tüzes katlanok kapujában szerteszaggatták azokat a vihar támadására létrejött alkalmi szövetségeket, amelyeknek alapja a kölcsönös segélynyújtási egyezmény volt, hogy az örökösi fiainak tüzesvas-szurkálásait közös erővel kibírhas-suk!

Együtt meneteltünk sors-társainkkal a magyar országutakon és együtt dőcögtünk az osztrák határtól a horogkeresztes és sasos negyedosztályu kupékban, ahová mint a fenevadaknak, a ketreche, időnként bedobtak egy-egy falat élelmet; csupán annyit, amennyi az éhenhalásunkat elodázza, de a megmaradásunkhoz édeskeves volt. Ebben a kényszerű egymásrautaltságban, egymásra dobált összevisszaságban már világosan láthattuk, hogy mi vár reánk. És ebben a magunkra maradottságban fogadkoztunk is sűrűn, fojtott suttogással, tompa felszavakkal, hogy egymást el nem hagyjuk és a gyöngék az erőseket, az erősek a gyöngének vételeket tűzőn-vizen, öldöklő szándékokon és sötét ármányokon át addig segítik, amíg csak reánk nem virrad a fényes hajnal, a megszabadulás pillanata! Gyermeteg naivitásunkban akként rajzoltunk ki magunkban a közeljövőt, hogy együttmaradva, mi vállaljuk az új és bizonytalan sors nehezebbik részét. Erőnk megfeszítésével, utolsó lehelletünkig dolgozunk, hogy ezzel megkímélhessük a ványnyadt asszonyokat, a fejletlen leánygyermekeket, — ki-ki a sajátját látta a más asszonyában és gyermekében! — a fáraók korbácsütéseitől. Olyasféle derenghetett az agyunkban, hogyha mi így cselekszünk, hasonlóképpen járnak el az istenveréstől üzött többi csoport tagjai is: azok a férfiak megvédik az én törékeny asszonykámat és szenvedést még nem próbált li-liomlelkű magzatomat! De hiába terveltük ki ilyen magasztos jóssággal és férfias helytállással az anyák, nők és Éva-jelöltek, akik leendő asszonyiságuknak még csak bimbózó jeleit viselték, sor-

sát, ha a lelketlen próbék-mást határoztak! Két oszlopba sorakoztattak a buchenwaldi láger „pályaudvarán“ azon a kódos és reménytelenül sivar reggelen. Az egyik oldalon álltak a nők, a másikon mi, valaha volt férfiak, (mert akkor inkább látszottunk roncoknak, mint a Teremtés koronáinak). Egy-két rokedt vezényszó, egymást elnyomó harsány kiáltás és a férfiak bizonytalanul imbolygó csapata mellre horgasztott fejjel, görbédtt háttal, a fardartságtól puposán és összeroskadtan nekilódult. Gépiesen vitt a lábunk, ormótlán bakancsainkban tapostuk a sarat; de nem volt szabad hátranéznünk. Így bucsúztunk — egyetlen jó szó és intés nélkül — asszonytársainktól. Tulajdonképpen akkor ébredtünk reá a szörnyű becsapásra, amikor bezárult mögöttünk a tábor vasrácsos kapuja. Ekkor láttuk, hogy milyen ijesztően egyedül vagyunk negyvenezer férfitársunk között!

*

A nőket elszállították az ismeretlenbe. Másik lágerbe? Tulságosan szelíd megjelölése ez a történeteknek. Tulajdonképpen egyenest és közvetlenül a halálba, mert a sinter által befogott sokszáz asszonyból még hirmondó se maradt. Egyikükre bízam a karikagyűrűmet, mert tölembiztosan elrabolják a náci. Női leleményességgel kis papírgalacsínra huzta és színes pamutgombolyagot csavart föléje. Biztosan még ma is ezt szorongatja ott a tömegsírban, hogy „majd, ha mindennek vége lesz“, hazahozza és a hűséges őrzés bizonyítékaként átadja nekem!

Az bizonyos, hogy soha, de soha, amióta a világ áll, anynyi aljas merénylet, fondor-

latos támadás a női fensőbb-ség ellen nem történt, mint ezekben az években. Hiszen a fasiszta gazok kéjelegtek abban, ha sáros csizmájukkal beletiporháltak a fogságukra vetett asszonyok lelkébe, szemérem- és szégyenérzetébe. Válogatottan válogatottabb gyalázatosságokat agyaltak ki, amelyek megalázták a zsidó nőt testében, lelkében csak azért, hogy gyönyörködhesse-nek, perverz örömeiket leljük szenvedéseikben, zavarukon. Galamblelkű, áldott feleségem meséli, hogy a lichtenwörthi asszonytáborban, ahol két és félezer anyát, feleséget, nővért és leánygyermeket préseltek bele a matrác-sírokba, nap-nap után végig kellett nézniük, amint egyiküket másikukat jelentéktelen, kitalált és csinált „bűnök“ miatt anyaszült meztelenre vetkőztetett megkorbácsolják! Azoknak a közéjük zárt férfisorstársaknak volt ez a kétségbeesett elszomorító, fájdalmas és nehéz feladata, akik maguk is, mint társtalanul maradt him-állatok, nap-hosszat könnyeztek tudj! Isten milyen sorsra került hozzátartozóik után. A „Scharführer“ ur diktálta a tempót s ha elégedetlen volt a sajnálkozó és kétségbeesett zsidó férfiaknak az adott helyzetben természetesen gyengeségével, ellágyulásával, maga vette a kezébe a korbácsot, hogy „amugy szíve szerint“ hatalmasakat sújthasson a bársenyos és puha női testekkel. Mindezek után pedig, amikor a nem fél-, hanem egész vad és örült céco véget ért, a de-likvens pedig ájultan hullt a jéghideg betonpadlóra, véresre verte azt a férfit, aki a husángot vagy ostort nem használta eléggé erőlyesen. Mi-csoda elvetemültség, jéghideg szívtelenség és háborzongató kintő-szándék kellett ehhez! De a Scharführer urban mind-ez a kellék a maximális százalékot is messze meghaladó mértékben megvolt! És ez ugyancsak férfi, mint azok, akik a szalónokban hajlonganak a nők előtt, bókolván, „szédelőg feldicséréseket“ hazudva és az asszonyok kegyeiért esedezve!

*

Hát Mengele ur, a fődoktor, az auschwitz halál-ügynök? Nem azt tette pöffesz-kedő és beképzelt fensőbb-ségben, hogy a nap minden másodpercében százszor és ezerszer átgázolt a női önérezen, a magasabbrendű asszonyi lelken? A deportáltak

TEGYE KELLEMESSÉ TÉLI ESTÉIT!

IRATKOZZÉK BE

Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA

ANDRÁSSY-UT 58

Naponta cserélhet!

Beiratkozás bármikor!

OLCSÓ ELŐFIZETÉSI DIJ!

százazeit mustrálta végig szakértő férfiszemmel, és — ha nem olvastam volna, el se hinném! — mindig a női lábakat, a fess bokákat „szemrevételezte”. A fiatalok, csinosak, akiket Isten különös jókedvében teremtet, megfellebbezhetetlenül — csak azértis! — a gázkamrába kerültek. Mennyi sértődöttség, hány visszautasítás és be nem teljesedett vágyálom dirigálhatta Mengele dr. vészhozó parfümös ujját, amely úgy járt a levegőben, a hatalmas női orkeszter tagjainak kopaszra nyírt feje fölött, mint a karmesteri pálcát!

Mit kellett a zsidó anyának kiállniok, amikor ezek a Mengelék letépték a mellükről a csecsemőjüket, könyörtelen kézzel elrángatták mellőlük a vérükről és emlíkös nedvével táplált kicsinyeket, fiaikat, leányaikat, a reményteljes zsidó ifjúságot, a mi suta életünk folytatói és félbemaradt terveink majdan talán szerencsésebb befejezőit. Ezek az anyák fel se jajdulhattak, az égre se kiálthattak, amikor darabokra zuzott szívvél ott maradtak az Appelplatzen. Nem üvölthettek az embertelen fájdalomtól, amikor létük, keservük és örömeik felezőjét a másik oldalra állították, s ők úgy álltak ott, mint, aki előtt megnyílt a föld, hogy feketén tárogató üregébe beletemetődjék mindaz, ami az életnek célt, értelmet adott.

*

Ezek után igazán nem is kell nagyon megértő léleknek lenni ahhoz, hogy teljes átérzéssel elhigyük a magukra maradt zsidó nőknek, asszonyoknak tragikus magányérzetét, válságos hangulatát. Olyanok ők, mint a félkarú, fellábu óriás. Tucátjával kapom az életre ítelt nő-olvasóim leveleit, amelyek mind egyike valóságos regény, izgalmas drámák kerek fejezete és mégis éposza annak a hősi küzdelemnek, amit ezek a félbemaradt harcolnak meg a mindennapi létért, a megmaradásért, a közöny és megnevezés hányójába való beletemetődés veszélye ellen.

Sírfokon így elmélkedik a történelekről egy derék, szorgos, mindig küzdő asszony, aki az Égiek különös rendelkezésének köszönheti, hogy testét nem járták át a fojtó gázok és nem hamvasztották el tüzes lángnyelvek: „En nem tudom és nem is akarom elfelejteni azokat a véres és megrendítő eseményeket, amelyeket átél-

tem. De itt vidéken, még, ha akarnám, sem tudnék felejtetni. Ha végignézek azokon, akik túléltek, vérzik az ember szíve. Kevesen vannak ilyen szerencsések. Én „csak” az uramat vesztettem el. Itt nagy családok pusztultak ki; egyedül a musz-os férj jött haza és nem tudják, mit kezdjenek magukkal nagy árvaságukban.”

Miskolcra meg egy „boldogtalan, porig sujtott anya” zokogja el fájdalmát a következőkben: „A jidische Mame című cikkét sirva olvastam. A szívem majd meghasad a fájdalomtól, mert nekem is elrabolták életem minden örömet, a szemem fényét, egyetlen, drága leányomat. Október 23-án mult két éve, hogy a KISOK-pályáról elvitték, s azóta nincsen álmom... Könyörögve kérem Önt, hogy írjon egy cikket az én szegény kis leányomról, Erzsikéről, aki a legmelegebb, legjobb szívű teremtes. Ha nem szereti olyan nagyon az ő „jidische Mame”-ját, megmenekülhetett volna, mert vidéken akarták elbujtatni. 1944 december 5-ig együtt volt két hazatért társnőjével Ravensbrückben, a 21-es blokkban. Őket munkára vitték, a leányom pedig ott maradt, s azóta nem tudnak róla semmit. 1913-ban született, Kaposváron... Hegyeshalomról még azt írta: Anyám, imádkozz értem... Nekem azóta nem volt más imádságom, csak az, hogy még egyszer láthassam őt...”

Minden sor, minden mondat, minden szó könnyes emlékezés a törékeny, kreolbőrű és feketehajú Schön Erzsikére...

„Igen sok asszonytársam nevében” szólal meg „egy a sok közül”, mert már nem bírja a hallgatást. Azok nevében, akiknek elpusztult a férje, gyermeke, szülője, testvérei. Akiknek családjuk volt és most halálosan egyedül maradtak. Akik anyák voltak és feleségek, akik a családjuknak szentelték az életüket, értük éltek és dolgoztak. És most nincs, aki egy jó szót szóljon hozzájuk. Nincs, akihez tanácsért forduljanak. „Azok nevében írok, akik nem bírják az egyedüllétet és a

puszta négy falat. Sajnos, a középkorú férfiak nem házasodnak. Azok, akiket Isten házasegített, nem látják, hogy ezer és ezer zsidó gyermeknek apára van szüksége, nem érzik kötelességüknek, hogy az özvegyekről gondoskodjanak?”

*

A sok meggyötörtetés valószínűleg költővé avatta ezeket a mártír-asszonyokat.

Fájt és fáj a sok fekete bá-

nat, amely felhőzi szép arcukat. A pokolban fogant szenvedések azonban arra kötelezik őket, hogy emelt fővel tovább küzdenek a porból való felemelkedésért, ami most már minden bizonytalanságba is következik. Legyenek továbbra is erőshitűek és mutassanak példát nekünk, gyöngy férfiaknak.

En ezzel az írással is hódolni akarok lelki nagyságuk előtt.

Pesti Izr. Hitközség
68/1947. sz.

Hirdetmény

az 1947. évi pászkaszükséglet beszerzéséről

A Pesti Izr. Hitközség Előjárósága közli, hogy a Közelkötésügyi miniszter, a Közelkötési Hivatal 183.335/V.I. 1946. számú rendeletében szabályozza a pászka forgalomba hozatalát.

A fenti rendelet kimondja, hogy pászkát kizárólag csak kenyérjegyszervény beszerzésére lehet kiadni és pedig 1 kg pászkához hat db.

25 dkg-os kenyérjegyszervény beszerzésére szükséges.

Felhívjuk t. Hittestvéreink figyelmét, hogy az idei pászkaszükségletre előjegyzéseket és a szükséges kenyérjegyszervények leadását az alant felsorolt pénztáraknál ez évi január 21-től, február 7-ig bezárólag eszközölhetik.

V. KERÜLET

Csáky-utca 3.
Pannónia-utca 3.

VI. KERÜLET

Hunyadi-tér 3.
Nagymező-utca 30.

VII. KERÜLET

Bethlen-tér 2.
Garai-tér 11.
Isabella-tér 1.
Klauzál-utca 35.
Murányi-u 30.

Síp-utca 4.

Síp-utca 12.

VIII. KERÜLET

Kun-utca 11.
Nagyfalu-utca 4.
Nagyfalu-utca 21.

IX. KERÜLET

Lónyos-utca 15.
Páva-utca 30.

XIII. KERÜLET

Dózsa György-ut 35.

XIV. KERÜLET

Bosnyák-tér 15.

A pénztárak az aláhuzott helyeken naponta 9 órától 1 óráig és 3 órától 5 óráig állnak t. Hittestvéreink rendelkezésére.

A pászka árát későbbi időpontban fogjuk megállapítani, előreláthatólag 1 kg pászka kb. hat forintba fog kerülni. Az előjegyzés alkalmával és a kenyérjegyszervények beszerzésével egyidejűleg kilónként 4 forint előleg fizetendő.

Az előre leadott kenyérjegyszervények után járó pászkát március 10-től 21-ig lehet a fenti helyeken kiváltani.

Ezidén ugyancsak korlátozott mennyiségben áll majd rendelkezésünkre a pászka sütéséhez, éppen ezért fenntartjuk magunknak a jogot arra, hogy amennyiben az előjegyzés határidejének lejártát követően a rendelkezésünkre álló készletmennyiség kimerülne, úgy az előjegyzést február 7-ike előtt már be kell tölteni.

Nyomatékosan felhívjuk t. Hittestvéreink figyelmét arra, hogy csak azok részére biztosítjuk ezévi pászkaszükségletüket, akik fentjelzett időpontban január 21-től, február 7-ig okvetlenül, valamely pénztárunknál előjegyzést eszközölnek annál is inkább, mivel február 7-ike után befizetéseket nem fogadhatunk el és így azok részére pészach ünnepre pászkát semmi körülmények között sem tudunk kiszolgáltatni.

Budapest, 1947 január hó.

5707 Tévész hó.

A Pesti Izr. Hitközség
Előjárósága

Spellman baboros 10.000 dollárt juttatott zsidó segítő célokra

A zürichi Israelitisches Wochenblatt közli, hogy Spellmann baboros kezdeményezésére a katolikus jellegű Al. E. Smith Fondt a közelmúltban 10.000 dollárt juttatott az United Jewish Appeal segítő céljaira.

Keresem Steingießer György

Hamat, akit 1945 január végén Heraburgból munkára vittek. Később elhunyt. Steingießer, Nép színház-utca 37.

Kendi LA-BERENDEZŐIPAR
ALAPITVA 1889
TELEFON 489-233
JAVÍTÁSOK-ÁTALAKÍTÁSOK
BR IV. SEMMELWEIS-UTCA 2

Frankfurt zsidókat keres...

Irta: Sós Endre

I.

Majna-Frankfurt főpolgármestere — mint a német lapok közlik — felbivással fordult a nácizmus elől a világ különböző tájaira menekült majna-frankfurti zsidókhöz, hogy térjenek vissza a városba és vegyenek részt az újjáépítés munkájában.

A főpolgármesteri felszólítás ezzel a mondattal végződik:

„Majna-Frankfurt lakossága mindent el akar követni, hogy a visszatérő zsidókat átsegítse a kezdet nehézségein.”

II.

Mint látjuk: Frankfurt híres városa zsidókat keres különböző országokban és különböző világrészekben, mert a főpolgármester és a lakosság a hillerizmus tizenkét esztendeje után sem feledte el, hogy — milyen szerepet játszott a zsidó szellem, a zsidó alkotóerő és a zsidó vállalkozási kedv Frankfurt multijában?

III.

A frankfurtiak, akik — főpolgármesterük szerint — át akarják segíteni a zsidókat a kezdet nehézségein, alighanem emlékeznek még arra, hogy zsidók teremtették meg a két világhírű frankfurti közkönyvtárat: a Rothschild-könyvtárat és a Carolinum-ot; hogy zsidók alapítványaiból alkották meg az egyetemet, amelyen a zsidó tudományoknak külön tanszékek voltak, az Akademie für Sozial- und Handelswissenschaften-t és az Institut für Sozialforschung-ot, amelyek világhírré tettek azt; hogy egytől-egyig zsidó mecénások rakták le a város kórházainak alapjait...

IV.

A frankfurtiak tudják, hogy Frankfurtban, nem kevesebb, mint 40 utca elnevezése tünnetel fel naggyérdemű zsidók nevét.

Ezeket az utcákat 1933-ban természetesen sebesen átkelesztették lehetőleg nagy náci neveire.

Anselm Rothschild utcájából — Horst-Wessel utcája lett...

V.

Horst-Wessel ugyanis, mint hírhedt berlini bicskázó és utcai nők kitarthatója, előnybe került a náci-világban azzal az Anselm Rothschild-dal szemben, aki csupán azért

kapta az utcát, mert 1846-ban — amikor éhínség fenyegette Frankfurtot — saját költségére hozatott távoli tájakról gabonát.

A frankfurti városi muzeumban a nácizmus előtt láthatók voltak azok a kenyérgyegyek, amelyeket Anselm Rothschild osztott szét a frankfurtiak között...

Biztos, hogy már nincsenek meg! A náci gondosan eltüntették az ilyesmiket!

VI.

Egy svájci lapban olvastuk, hogy Frankfurt három legjelentősebb zsinagógája is — a multé.

A híres főzsinagógát, amelyet még 1860-ban avattak fel, egyszerűen lebontották a horogkeresztesek, hogy ne zavarja a városképet.

Átalakították és más célra használták fel a Frankfurt nyugati részén lévő, liberális ritusu zsidó templomot is.

Az egykori Börseplatz-on lévő konzervatív zsinagógára sem lehet ráismerni.

VII.

A hitlerizmus előestéjén nem kevesebb, mint 35.000 zsidó élt Majna-Frankfurtban.

Most — a Majna-Frankfurtba került „idegenekkel” együtt — talán 300 zsidó van a városban.

VIII.

A frankfurti zsidók története a XII. századig nyúlik vissza. A mainzi Rabbi Eliezer ben Nathan 1133-ban megjegyezte, hogy Frankfurtban csupa jómódú zsidó él és „szegénygyámolításra” semmi szükség nincs.

Most csupa szegény zsidó található Frankfurtban és a 300 ottani zsidó 90 százaléka „szegénygyámolítás” igénybevétele nélkül éhenhalna.

IX.

Vajjon meghallják-e a különböző országok és különbö

ző világrészek Majna-Frankfurtból menekült zsidói a majna-frankfurti főpolgármester hívó szavát?

Glosszák a hétről

HOL VANNAK?

Hol vannak? — kérdezzük tisztelettel. Hol van az a kétszáz ezer magyar zsidó, akiket a náci és a nyilas uralom alatt a magyar klérus megmentett? Mert a magyar katolikuság könyomatos, a Magyar Kurir s híradása nyomán több budapesti újság arról ad hírt, hogy a The Universe című angol újság szerint azoknak a zsidóknak, a száma, akiket a magyar klérus megmentett, nem 20 ezer, mint azt egy előző híradásban „tévesen” közölték, hanem 200 ezer.

Hol vannak? — kérdezzük ismét, amikor az összesen megmaradt magyarországi zsidók száma — beleszámítva a budapestieket, — nem éri el a kétszáz ezret. Ki informálta ilyen hamis adattal az angol újságot s ha már az angol újság ilyen valótlan adatot közölt, miért vette át s továbbította a magyar olvasóközönségnek a katolikus könyomatos és nyomán több magyar napilap.

Ezuttal nem akarunk vitát kezdeni arról, hogy mit tett s főképpen mit nem tett a klérus, csak megállapítjuk, hogy sajnós, nem látjuk itt körünkben azt a 200 ezer — állítólagosan megmentett — zsidót! Nem láthatjuk, mert ott pusztultak a náci gaz pribékek égető kemencéiben és szadista kintókanráiban. Ezt tudniuk kellene a könyomatos újságnak s a napilapoknak is. Az angol híradást tehát csak cáfolat s nem dicséret formájában kellett volna továbbítaniok...

*

EGY NÉVTELEN LEVÉL- ÍRÓNAKI

„Pár szót az antiszemizmusról” címmel „egy nem

Vajjon hány frankfurti zsidó hajlandó visszatérni a városba és mindent előlről kezdeni?

Csak egy két év múlva lehet majd választ adni ezekre a kérdésekre.

Egyelőre csak azt látjuk, hogy — Frankfurt zsidókat keres...

nyilas” cikket küldött be az Új Élet-hez. Csak azért nem dobtuk megszokott helyére: a papirkosárba, mert az utóbbi időben egyre sürűbben érkező piszkolódó és alantas színvonalu levelektől eltérően egész nyíltan mondja meg, hogy antiszemizmus „igenis van, ég és lobog”. Majd így folytatja: „A jóságot (?) hamar elfeledték és remekül élnek a kis üldözöttek. A legjobbat falat az övék, a legjobb ruha rajtuk feszül.” „Sok százezer embert kilöttek az utcára és amíg a középosztály nyomorog, addig a „Záli nagyságának cselédje van”, „itt jobban tudnak gseftelni, közben szappant főztek belőlük. Feltámadtak”. „Az antiszemizmust nem lehet megölni.” S így tovább... Mindezeket „egy nem nyilas” írja s min-

Ruth is szép lett...

meg a többi asszonytársai, akik gondot fordítanak legfeljebb kincsük: arcbőrük ápolására.

Mindnyájan tudják — talán csak Ön nem? —, hogy a PARCOL krém állandó használata teszi a rútát is széppé, üdév és kíváncsossá.

A PARCOL krém nem varázszer, annál is több: a női szépség kihangsúlyozásának és felfokozásának céljára mesterialien összeállított bőrtápláló és regeneráló kompozíció, mely minden PARCOL készítmény titka.

A PARCOL készítmények nyomában szépség fakad, siker és önbizalom a hódításhoz! Ez minden nő vágya. Kezdje el még ma Ön is a

szépségápolást!

PARCOL krém és puder, semmi más!

Goldmann étterem

ORTHODOX KÖSER KITÜNŐ KONYHA
VIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE
LAKODALMAK RENDEZÉSE

A KISVÁRDAI MANDEL BERNÁT felügyelete alatt
KAZINCZY-UTCA 57, KIRÁLY-UTCA SAROK

den bizonyosan uton-utfélen ezt hangoztatja. Most már képzeljük el, hogy mit ír s mit mond egy „nyilas”.

Nem becsüljük túl ezt s az ehhez hasonló levelek jelentőségét, csak mint olyan jelenségre akarunk rámutatni, amellyel ma mindenütt találkozunk. Arra a veszélyes jelenségre, amely gyáván, a névtelenségben meghúzódva szítja állandóan az antiszemitizmus tüzeit. Ezt a „tetű-antiszemitizmust” valóban nehéz megölni, de mert elterjedésében veszélyes, mégis el kell pusztítani, mint a demokrácia egészséges testének kártokozó élősdjét. Ez a megbújó antiszemita hazudozás a maga sötét, céljaival komolyan vevő, de akkor is, ha névtelenül jelentkezik, s éber készenlétre kell, hogy figyelmeztessen mindenkit, akit illet...

A 107/320. munkásszázad életben levő tagjait

felkérjük, hogy nevüket és címüket közérdekű ügyben a *Magyarországi Izraeliták Országos Irodájával* (Budapest, VII., Sip-utca 12.) sürgősen közölni sziveskedjenek.

Tanukihallgatás céljából

jelentkezzenek azok a munkaszolgálatosok, akik a 101/12. és 101/16. munkásszázadban részt vettek a Kárpátokban a „Bornemissza”-hágo építésében az I. honv. utász zlj. mellé beosztva, minden nap 8—12 óra között Budapest, VI., Mozsár-utca 16., I. em. 20. (Budakörnyéki kapitányság államvédelmi oszt.)

KERESSEM FIAMAT,

Schön József

105304 muszt. Született Kiskunhalason 1919 dec. 25-én, anyja Bergl Irén. 1914 októberében szüzenővel

Nagykörösről

a Dunántúlra, majd nyugatra vittek. Utoljára a felszabadulás előtti napokban, Günskirchenben beszéltek vele, amikor egészséges volt. Ha valaki bármit tud róla, értesítse aggodó szüleit: Schön Vilmos, Kiskunhalas.

Garanyi internáltak!

KERESSEM FÉRJEMET.

Klein Jenő órásmestert

sz. 1887. Elhurcolták 1944 május 19-én Auschwitzba. Szíves értesítést kér jutalom ellenében: Klein Jenőné, Szeged, Kálman-utca 2.

A Cyprusban tartózkodó magyarországi zsidók

A Jewish Agency for Palestine budapesti hivatala a Hitachdut Olé Hungáriától az alábbi névjegyzéket kapta a Cyprusban tartózkodó magyarországi zsidókról. A névjegyzék csupán egy részletét tartalmazza a Cyprusban levő magyarországi származású menekülteknek.

Schwartz Simon, 1906, Bp.
Jakubovics Pinkász, Balassagy.
Liebermann Izsó, 1924.
Friedmann Jehuda, 1922, Nagykovács.
Dávidovits Hanna, 1925, Mezőkovácsháza.
Grosz Miklós, 1911, Ujpest.
Schneller László, 1922, Monor.
Tauber József, 1923, Kispeszt.
Strausz Miklós, 1921, Ózd.
Strausz Sándor, 1904, Ózd.
Grünfeld József, 1926, Salgótarján.

Weisz Tibor, 1921, Kispeszt.
Bauer Frigyes, 1915, Ujpest.
Ladányi Mária, 1916, Ujpest.
Kővári István, 1920, Bp.
Böhm Marika (férj. Kőváriné), Ujpest.

Spitzer József, 1890, Ujpest.
Spitzer Jenőné, 1895, Ujpest.
Grünberg Mihály, 1921, Ujpest.
Hefner Emília, 1923, Ujpest.
Halmos Andor, 1922, Bp.
Halmos Magda, 1927, Bp.
Rothel Edit, 1920, Bp.
Szenes Pál, 1925, Bp.
Láng Judit, 1928, Bp.
Láng Margit, 1923, Gönc.
Fleischer Zsuzsa, 1925, Ujpest.
Groszmann Márta, 1924, Kassa.
Veneciánér Pál, 1919.
Frinkel László, 1920, S. A.-Ujhely.

Weisz Márta, 1923, Abauj-szántó.
Lefkovits Gyöngyi, 1928, Hajdusámson.
Gerő Edith, 1928, Bp.

„Henriette Szold” hajóval érkeztek:

Weisz Pinkász, 1919, Bp.
Markovits Josua, 1920, Miskolc.
Gottlieb Simson, 1923, Kaposvár.
Hönig Pinkász, 1924, Bp.—Kisvárdá.
Pollák Jeheszkial, 1921, S. A.-Ujhely.
Jakubovits Chava, 1926, Kisvárdá.
Markovits Lea, 1926, Berettyóújfalú.
Spitz Malka, 1925, Nád.
Loch Zelma, 1926, Bp.
Gansel Jakob, 1923, Balassagyarmat.
Gansel József, 1928, Balassagyarmat.
Loch Erka, 1930, Bp.
Schwartz Zwi, 1927, Nyiregyháza.
Sándorfi József, 1928, Kemece.

Rottenstein Simon, 1926, S. A.-Ujhely.
Bermann Juda, 1928, Miskolc.
Schlissér Jonah, 1927, Hajdunánás.
Schlissér Dávid, 1923, Hajdunánás.
Keisler Jichak, 1927, Nyiregyháza.

Katz Sándor, 1927, Nyiregyháza.

Holzmann Mordechaj, 1928, Békéscsaba.

Weisz Cipora, 1925, Bp.
Weinberger Rachel, 1928, Sajószentpéter.

Herskovits Gizella, 1922, Nyiregyháza.

Sklarovits Chaim, 1922, Bp.

Klein Shaj, 1925, Ujpest.

Klein Aviva, 1926, Kassa.

Herskovits Juda, 1924, Nyiregyháza.

Ehrenfeld Dávid, 1926, Pilisvörösvár.

Winkler Smuel, 1920, Hajdunadhid.

Fried Mordechaj, 1923, Kisvárdá.

König Moshe, 1926, Szerencs.

Reitzger Zwi, 1925, Nyiregyháza.

Goldberger H., 1925, Debrecen.

Noe Saje, 1925, Hajdunánás.

Löwl Jisrael, 1925, Makó.

Rosenfeld Slomó, 1923, Bp.

Löwl Elli, 1922, Miskolc.

Löwl Elka, 1921, Homonna.

Müller Emil, 1923, Miskolc.

Müller Rifka, 1927, Miskolc.

Müller Josua, 1946, Cyprusban született.

Kern Moshe, 1920, Bonyhád.

Boskovits Dov, 1923, Pécs.

Boskovich Baruch, 1925, Pécs.

Braun László, 1924, Békéscsaba.

Ery Zoltán, 1909, Bp.

Ery Klára, 1913, Bp.

Ery Péter, 1940, Bp.

Ery Eszter, 1946, Bp.

Goldmann Györgyi, 1921, Bp.

Goldmann László, 1922, Kaposvár.

Goldmann Jenő, 1924, Kaposvár.

Goldmann Károly, 1924, Kaposvár.

Klein Gyula, 1923, Szarvas.

Spitzer Róza, 1926, Győr.

Mandler László, 1921, Nagykanizsa.

Schwartz László, 1921, Kaposvár—Demeccser.

Schwartz Lászlóné (született Krausz), 1927, Kaposvár—Demeccser.

Goldberger Zew, 1923, Makó.

Berl Ignácz, 1922, Győr.

Weisz Andor, 1926, Békéscsaba.

Vámos Judit, 1925, Szombathely.

Grünbaum Andor, 1923, Sajószentpéter.

Grünbaum Éva, 1926, Sajószentpéter.

Vazari Ábrahám, 1925, Bp.

Vazari Judit, 1926, Bp.

Löwl Alfréd, 1922, Vác.

Elschlovitz Ferenc, 1925, Békéscsaba.

Weinberger Moshe, 1923, Vác.

Weinberger Slomó, 1922, Vác.

Schwartz Bracha, 1923, Békéscsaba.

Weisz Benő, 1924, Békéscsaba.

Kallus Bernát, 1924, Bp.

Wertheim György, 1924, Miskolc.

Wertheim János, 1924, Bp.

Grünbaum Sosa, 1930, Kaposvár.

Weisz Pinkász, Salgótarján.

Az Országos Zsidó Múzeum Egyesület közgyűlése

Az Országos Zsidó Múzeum Egyesület a Pesti Izr. Hitközség dísztermében tartotta meg közgyűlését, amelyen szép számban jelentek meg a tagok. A megnyitó beszédet dr. Naményi Ernő ügyvezető-társelnök tartotta, aki többek között a következőket mondotta:

— Most, amikor tengerentúli testvéreink áldozatkészségéből a legégetőbb testi nyomorúság enyhítését nyert, hozzá kell látnunk a lélek gyógyításához. Ebben nagy feladat vár minden kulturális intézményünkre, de legyünk tisztában azzal, hogy munkájukat nem folytathatják ott tovább, ahol a vérzőn elölt elhagyták. A ránk maradt szellemi javakat, csak úgy menteljük meg az elsatnyulástól, ha az idő szavának megfelelő célkitűzések szolgálatába állítjuk. Ez áll egyesületünkre is. A hazai zsidó történelmi és művészeti emlékek gyűjtésének és megőrzésének az a mértéke, amelyben mozogtunk, ma már túlhaladott. A zsidóság tudománya ma már nem a zsunzi értelemben vehető, hanem fel kell ölelnie mindazt ami a zsidó nép szellemi és anyagi életére vonatkozik. Hálás köszönetet kell mondanom a Pesti Izr. Hitközségnek azért az áldozatkészségért, hogy múzeumunk épületét a romokból újjáépítette és a Joint elnökségének, hogy a múzeum újjászervezési munkálatának megindítására az anyagi eszközöket rendelkezésünkre bocsátotta.

Dr. Naményi Ernő elnöki megnyitója után Grünwald Fülöp a Múzeum Egyesület történetét ismertette. Ezzel a beszámolóval lapunk még foglalkozni fog. Ezután a Múzeum Egyesület alapszabályairól és szervezeti célkitűzéseiről magas színvonalu vita indult meg, amelyhez a megjelentek közül hozzászóltak: Wertheimer Adolf a Zsidó Múzeum Egyesület díszelnöke és az Imit elnöke, Stöckler Lajos az Országos Iroda és a Pesti Izr. Hitközség elnöke, dr. Löwinger Sámuel, dr. Scheiber Sándor és a zsidó szellemi élet több kiváló egyénisége.

Keresem feleségemet

Balázs Sándorné

szül. Justh Sárát

akit 1944 december 6-án a Pozsony-ut 20 számú védett házból a Telek-térre és onnan a jászai-városi pályaudvaron át elvitték. Legutóbb 1945 júniusában Auschwitzban látták. Nagyon nagyon kérem, akik vele együtt voltak, vagy hirt adhatnak, értesítsék leírját és kisleányát: Budapest, VI., Csengeri-utca 48 elmre. Költségeket szívesen térítik.

KÖNYVEKRŐL KÖNYVEKBŐL

Írta: SZILÁGYI GÉZA

I.

Há van „elsodort falu” vagy újabban „elsodort ország”, miért ne lehetne „elsodort könyv” is? Nemcsak lehet, bőven akad is. Azokra a zsidók szerzette könyvekre gondolok, amelyek legrosszabbkor jelentek meg, mert az olvasók elé kerülnek és sajátos bírálatban való részvételük előtt elsodorta őket a német náci- és a magyar nyilasárny, elsodorta, megsemmisítette, elfütyülte.

Ezek közé az átoksújtotta munkák közé juttatta a könyvek fűrésze végzete Zsoldos Jenő könyvét is. Zsoldos örökké nyugtalanul kutató szellemű, érdemes irodalomtörténész. Példáradó poplösséggel jelöli meg legutóbbi munkájának, amelyet tulzerényen „szemelvény-gyűjteménynek” nevez (*Magyar irodalom és zsidóság, Költői és prózai szemelvények*) magasbatorító célját: „Szépirodalmi műveink szövegrészeinek közvetlen tartalmában megmutatni, minő tárgyi és hangulati érintkezés állott fenn” a magyar irodalom és a zsidóság között.

A szemelvény-gyűjteményt 108 lapnyi bevezetés előzi meg. Ez a bevezetés, ha nem is teljes és nem is mindenben tökéletes, de végülöképpen az igényes bíráló is sok tekintetben kielégítő irodalomtörténeti tanulmány, amelynek megírására senki sem lehetett kíváncsiabb, mint Zsoldos Jenő, aki eddig a legtöbb és legértékesebb elemunkálathat végezte azon a nehezen felderíthető, a behatolást és előnyomulást megnehezítő rögös területen, amelynek immár több évtizedes tevékenységének legjavát szentelte. Ennek a rengeteg anyagot összegyűjtő, a sivar elfelejtettség síri rejtekhelyeit is megvilágító, az ismeretlenség tárnáinak mélységéből is értékeket kihányászó tájékoztatónak „egyrészt az a célja, hogy érzékeltesse a magyar irodalomtörténet fejlődésében a bibliai szellemnek állandó teremtevényeit, másrészt, hogy a magyar-zsidó életjelenségek és a magyar irói visszhangok koordináta-rendszerében megjelölje a párhuzam-hullámzások pontjait. Végül fokon szeretné megrogzítani a magyarság zsidószemléletének leglényegesebb elemeit”.

Az itt jelzett aggasztóan súlyos feladatnak részben, nem is kis részben, eleget tett a szerző.

Ez pedig mások elemunkálatai hiányos voltát tekintve és az idevágó kérdések gyakran hamis feltevését, meg zavarkeltő „tisztázó” kísérleteit figyelembe véve, éppenséggel nem jelent keveset. Bizonyos, hogy Zsoldos Jenő bevezetésének az a része sikerült jobban, amely a bibliai szellemnek a magyar irodalom fejlődésében érvényesülő és mindmáig folytonos, hatékony erejét méri meg és értékeli, mégpedig szigorú elfogulatlansággal és józan tárgyilagossággal. A bevezetés második része, amely a magyarság zsidószemléletének az irodalomban megmutakozó leglényegesebb elemeit próbálja kidomborítani, valamelyest alulmarad a tájékoztató tanulmányuak, hogy úgy mondjuk, bibliai részéhez mérten.

A kedvezőtlen irodalmi megnyilvánulásokat, a zsidóval szemben nem rokonszenves szemléletet is higgadtan és nyugodtan feljegyző részrehajlatlanság két ségtelenül erénye a szerzőnek. Meglepő azonban, hogy az irodalmat szándékosan jóformán a szépirodalomra szűkítve mellőzi a mégis csak mellőzhetetlen politikai irodalom tanulmányozását. Fejtegetéseit néhol kissé szétfolynak, olykor kuszáknak, stílusa a tanulmányuak különösen második részében kelletlenül jobban tapad a szellemtörténeti irányuak immár sablonosá váli frazeológiájához.

Zsoldos Jenő munkája így is, a bevezetést pompásan illusztráló és tetteit hitelesen igazoló 150 lapnyi szemelvény-gyűjteményvel együtt, annyi újat és eredetit ajándékoz a hálás olvasónak, a legszigorúbb kritika rostájában is annyi pozitív értéket hagy, hogy végsőképpen meleg elismerés illeti meg a szerzőt. Semilyen utána következő irodalomtörténeti könyvnelmi mulasztás nélkül nem mellőzhet Zsoldos fáradságos uttörésének jelentékeny fajsúlyu eredményeit.

II.

Kulturát közvetíteni a legnagyobb érdem. Georg Brandes, a legjelesebb dán zsidó irodalomtörténész, akinek holtig csillapíthatatlan szenvedélye volt kulturális javának Európa nemzetel között való közvetítése és akil ezért az eléggé nem méltányolható tevékenységéért egy rosszmadja bírálója „irodalmi vigyének” mert csufolni, főlé-

nyesen kijelentette, hogy ezt a gunyvevet tartja munkája legnagyobb elismerésének.

A most 56 esztendő Gőmőri Jenő, aki egy tíz-tizenöt évvel fiatalabb Gőmőri Jenőktől való megkülönböztetésül újabban Gőmőri Jenő Tamásnak nevezi magát, szintén kulturát közvetített Magyarországon és Magyarországnak, amikor 1910 körül szilvos áldozatok árán megalapította a Modern Könyvtár címmű füzetes vállalatot. Ez a dus sorozat a legszegényebb, de művelődni vágyó olvasónak is hozzáférhető módon az akkor megfennálló Olcsó Könyvtár és Magyar Könyvtár példájára, de nem mintájára külföldi és magyar irodalmat, meg tudományt közvetített. A Modern Könyvtár izléses füzetek, amelyeknek címlapján ott büszkélkedett a legkülönb külföldi és magyar szerzők neve, annak az irányzatnak nemes szolgálatában állottak, hogy Magyarországot szellemileg menntől érettebbé, haladotabbá és műveltebbé kell tenni. Szigorúan megválogatva kapunk verset, novellát, regényt, színművet, esszét, szakszerű tanulmányt, tudós értekezést — mindenből a legújabbat, a legérdekesebbet, de egyúttal legértékesebbet is. Gőmőri teljesen elfogulatlan volt, az írók és tudósok származásával és pártállásával nem törődött és soha nem reagált arra a reakciós oldalról felhangzó vádra vagy szemrehányásra, hogy előnyben részesíti a zsidókat, mert maga a szerkesztő zsidó. (A zsidó szerkesztő, ugyilatszük, ugy vélekedett, hogy az érdemnek nincs felekezete, faja, pártállása, csak annya lehet.)

Az egyébként annakidején szintén fontos hivatali teljesítő Olcsó Könyvtár és Magyar Könyvtár sorozataival szemben a Modern Könyvtárnak az az el nem vitatható előny volt, hogy amellet, hogy olcsó is, magyar is, nevének megfelelően igazán modern is. Ez pedig nem kis mértékben az alapító szerkesztő fanatikus buzgóságának, világirodalmi jártaságának, csiszolt ízlésének és meg nem vesztegethető kritikájának javára írandó, a mai új nemzedék mindent elfelejtette — ml, idősebbek azonban, akik sok élvezetet és okulást köszönünk a Modern Könyvtárnak, halálán vésztük emlékezetünkbe.

Gőmőri Jenő Tamás, aki 1919 után sokáig élt külföldön, nagy fájdalmas tapasztalatokkal gazdagodva vissza nem tért Magyarországra, rég nem szerkesztő, de még mindig költő. Vagy 26 éve ír verseket, de első verseskötete csak 1937-ben jelent meg. Azóta, kilenc esztendő alatt, 7 verseskötet követte az első; a legutóbbi az idén jelent

meg ezzel a mindent kifejező címmel: „A siralomházban (Rabságon verset 1944-ből)”.

Látványos, hogy Gőmőri Jenő Tamás nagyon termékeny költő. Minden élménye, érzése, gondolala mindjárt versbe ömlik: (1944 április 16-tól május 31-ig, másfél hónap alatt, míg szerencsésen meg nem szökött az ungvári gyűjtőtáborból, nem kevesebb, mint 82 vers termelt benne.) Démoni kényszer hajtja a versírásra, voltaképpen csak azért él, hogy verset írjon: „Verseim: vérem; velük s bennük élek: ha nem élnék, az élet nekem se kell”.

Ezek a versek nem érlelődtek meg költőjünkben, ahogy megfogantak, mindjárt meg is születtek. Rajtuk nem érezhető sem miféle „pepecselő”, „müligond”. Egymagáért, de talán még jobban másokért, sőt minden emberért szenvedő lélekből percek alatt kiszakadtak, azon véresen és szennyesen. Bizony, ezek a versek nincsenek cizellálva, legtöbbször nyersnek, nem egyszer durvák (csak rimelésük majdnem mindig virtuóz). Talán a hivatalos esztétika szerint nem is versek, csak szíviből eredt vérzésnek sőtél alvadéka, finnyásokok szemében nem eléggé tiszta télekafatok, amde a bennük összesűrített szenvedések, főképpen zsidó szenvedések tönkény erejénél fogva nem maradhatunk olvasatra érzéketlenül részvéttelenek. Inkább szörnyűséges élményangagakkal hatnak, semmint fogyatékos művészetükkel, de a költészet temploma végtelen és hármitt mondanánk kevésbé megható kritikuskok, Gőmőritől nem merném megtagadni, hogy léleknek ez a gátlástalanul vad és feltartóztathatatlanul rohamos kitörése nem mindenkéül élvezhető, nem sokaktól méltányolt, de mégis csak igaz költészet.

Enek fenntartás nélküli elismerése azonban nem jelent azt, hogy Gőmőri Jenő (akkor még nem volt Jenő Tamás) nem művelt jóval nagyobb, amikor csendes, szerény, majdnem tulzerény, de nyomatékos számon tartást joggal igénylő hasznos kulturálközvetítő volt, aki gyamölcsöző tevékenységéért bőséges hálát érdemelne, ha hálát kívánni nem volna erkölcsi felkövetelés az irodalom terén is.

KERESSÜK:

Ötvös Tamás-t,

Budapest, 1925, anyja: Lukács Jenő, munkaszolgálatot, Balatón vltok 1944 dec. 23-án, betegágyán portál. A transzport egy rész Félidőre, majd Mauthausenbe került. Nagyon berögz, aki tud rósa, értesítse: Balat.

(Ötvös, Budapest, Nádas-utca 9.

Megalakult a Mazot budai tagozata

Buda zsidóságának nagy érdeklődése mellett tartotta a Mazot budai tagozata vasárnap, január 12-én alakuló gyűlését a budai hitközség Zsigmond-utcai székházának tanácstermében. Az ülésen résztvett a budai hitközség és a lágymányosi körzet előjárósága teljes számban és megjelent Stöckler Lajos, a Magyarországi Izraelita Hitközség elnöke, Domonkos Miksa, a Pesti Izraelita Hitközség ügyvezetője és dr. Pósztor József, a Mazot ügyvezető igazgatója is.

A megjelenteket Nagy László József, a Mazot főtitkára üdvözlölte, majd kifejtette, miért van szükség zsidó társadalmi egyesülésre. Három hét múlva ünneplik a jogegyenlőség törvénybe iktatásának évfordulóját, ez a jogegyenlőség azonban csak papíron létezik. Szükség van tehát egy egyesülésre, mely a zsidóság hivatalos vezetői mellé állva, minden módon segítse őket munkájukban. A budai zsidóság azért kapcsolódik be a Mazot munkájába, mert annak vezetői a haszonlelkes ellenségei és a veszély idején bátran kiálltak a zsidóság védelmében.

Stöckler Lajos szólt fel ezután. Beszédében rámutatott azokra az okokra, melyek szükségessé tették a Mazot megalakítását. Egyik ilyen ok az volt, hogy a multban nem volt kapcsolat a zsidóság hivatalos vezetői és a zsidó tömegek között. A zsidó tömegeknek időnként hallatniuk kell hangjukat, hogy a vezetők nagyobb súlyt tudjanak adni jogos követeléseiknek. Ezt a hiányosságot pótolja a Mazot, mely egységbe foglalva a zsidóság egyetemet, küzd az emberi szabadságért, a jogegyenlőségért és a félelemmentes életért. Mindezeket a feladatokat a felekezeti szervezetek egymagukban képtelenek megoldani. Az antiszemitizmus ma mélyebb és vadabb, mint valaha, az ellene való küzdelem elsődrendű zsidó érdek és ez a harc csak a demokrácia erősítése útján lehet eredményes, tehát a zsidóságnak egységesen kell munkálkodnia a demokrácia erősítésén. A zsidóság egységbe foglalását a világ zsidóságával való kapcsolat fenntartása is szükségessé teszi. A magyar zsidóság részt kíván venni a világ zsidóságának palesztinaiért folytatott küzdelmében. De szükséges az egység azért is, hogy a magyar zsidóság nevében csak olyanok nyilatkozzanak, akik felelősségre vonhatók. Fontos feladat a zsidó ifjúság nevelése. Közelebb kell hozni őket a zsidósághoz, jobb zsidókká kell őket tenni. A zsidó szociális munka irányítása és ellenőrzése, a hibák kiküszöbölése, valamint az öregek ellátása a további feladatok. Ezeket kívánja megvalósítani a Mazot, Nagy hatást kívánó be-

szédét afeletti örömeinek kifejezésével végezte, hogy a budai zsidóság értékelve az egyesülés fontos célkitűzéseit, hajlandó részt venni a Mazot munkájában.

Róbert Mária, Ascher Oszkár és Szigeti Jenő nagyhatalú művészi sorszámai után dr. Csabádi Samu, a budai izraelita hitközség elnöke a Mazot budai tagozatának feladatairól beszélt. Rámutatott arra, hogy a szabadság és haladás iránti vágy a zsidóság vérében van. Az ezzel ellenkező reakciós irány kedvenc fegyvere az antiszemitizmus. Kell tehát egy önvédelmi szerv, a Mazot, melyben a budaiak tradícióikhoz híven akarnak részt venni. A budai hitközség nyolcszáz éves történelme folyamán mindig szervezkedett, vére hullatása iránt is a szabadság és haladás ellenségei ellen. Ezért állnak teljes fegyverzetben Stöckler Lajos és Domonkos Miksa oldalára, hogy segítsék a félelemmentes élet biztosítására irányuló munkájukban.

Nagy László József a jelenlevők egyhangú lelkesedése mellett mondotta ki a tagozat megalakulását.

Dr. Benosovszky Imre budai főrabbi záróbeszédében hangsúlyozta, hogy minden pozitív zsidónak kötelessége a zsidóság újjáéledésén dolgozni. Örömmel üdvözlölnék tehát minden olyan egyesületet, mely a maradék magyar zsidóság jobb jövőjének megteremtéséért küzd.

Fränkel professzor visszautasította a kieli egyetem meghívását

A kieli egyetem tanári kara egyhangú határozattal felkérte dr. Fränkel professzort, a jezsuita egyetem Einstein Intézetének vezetőjét, hogy térjen vissza Kielbe és foglalja el régi katedráját. Az ismert fizikus a következőket válaszolta volt kieli kollégáinak:

„Nem tehetem meg, hogy elhagyjam népemet, földemet és egyetememet, hogy olyan idegen földön tanítsak, ahol a lakosság közvetve, vagy közvetlenül felelős 5 millió zsidó elpusztításáért.”

Hírek oroszországi munkaszolgálatosokról

Rusztava Tiflisz mellett 183/3 tartózkodó munkaszolgálatosok névjegyzéke

Adler Márton, 1922.
Blau, Győr.
Battyán, Budapest, 1919.
Boros Sándor, Szekszárd.
Bergstem Hugó, Balassagyarmat.
Bede Béla, Szedres.
Brüll Dezső, Simontornya.
Báder Ármin, Pécs.
Berger Oszkár, Makó, 1922.
Davidovics Sámuel, Maros-hévíz, 1921.
Davidovics Salamon, Maros-hévíz, 1923.
Deutsch Sándor, Öcsény.
Engel Salamon, Nyiradony, 1923.
Engel József, Nyiradony, 1922.
Fürst Ernő, Budapest, 1912.
Feldmann László, Földes, 1923.
Fried László, Derecske, 1923.
Frisch Hugó, Békéscsaba, 1922.
Fülöp Endre, Sárobgárd.
Friedmann László, Hatvan.
Fillér Dezső, Öcsény.
Fisch Rudl, Debrecen, 1924.
Guttman Mendel, Nagyszőlős, 1922.
Grünbaum László, Debrecen, 1924.

Goldstein Ernő, Kisvárd, 1915.
Goldstein Miklós, Kapuvár.
Goldschmied Miklós, Kapuvár.
Guttman Tibor, Debrecen, 1923.
Guttman Ferenc, Szekszárd.
Goldschmied Andor, Szombat-hely.
Glück András, Budapest.
Kopolovits Zsigmond, Maros-hévíz, 1923.
Koppel Izák, Kézdivásár.
Kovács Mihály, Kaposvár.
Kertész Tibor, Debrecen, 1924.
Kassirer Samu, Rusztava, 1922.
Kain Sándor, Debrecen, 1923.
Katz Lajos, Debrecen.
Kornhauser Róbert, Debrecen.
Klein Jenő, Szécsény.
Klein Ernő, Sárosd.
Krausz György, Hőgyész, 1.
Léderer Ferenc, Szeged.
Lichtner János, Salgótarján.
Mendelovits Jód.
Márton István, Mezösas, 1922.
Markovits Lajos, Berettyóújfal, 1923.
Mayer Aladár, Debrecen, 1923.
Meiser Imre, Dombóvár.
Marján Hermann, Salgótarján.
Pollák Wolf, Rusztava, Máramaros-sziget.

A Magyarországi Zsidók Deportáltakat gondozó Országos Bizottsága információs osztálya (Budapest, Bethlen-tér 2.) közlése szerint a fentiek jól vannak, egészségesek.

Cserepovec 437-es táborból Odesszába szállított magyar hadifoglyok, kik hazaszállításukat várják

Sorrend: Név, születési év és hely, anyja neve, elhagyott lak-helye.

Dr. Donáth István, 1913, Büchler Rózi, Szeged, V., Szent Péter-u. 24.
Farkas Tibor, 1912, Blau Aranka, Bp., Krisztina-krt 155.
Friedmann Jenő, 1909, Nyircsászari, Vencel Johanna, Bp., Andrassy-u. 35.
Friedmann Lajos, 1914, Miskolc.
Dr. Gonda Dániel, 1915, Bp., Rákoss Irén, Bp., Szobor-u. 40.
Grünhut József, 1922, Bierstingel B., Nagykőrös, Széchenyi-tér 20/13.

Hévezog Ferenc, 1908, Dornenberg, Bp., Vörösmarty-u. 19.
Kisgál Lajos, 1909, Wei z Regina, Bp., Szabolcs-u. 3.
Koller István, Keszthely.
Matekovics Endre, 1909, Keszthely, Kossuth-u.
Posner Imre, 1923, Arnstein Paula, Csikszentmárton.
Reisz Márton, 1919, Róna, Lianna, Orosháza, Tancsics Mihály-u. 6.
Róth János, 1920, Békéscsaba.
Vértes István, 1908, Blau Rózi, Szeged.
Weisz Dezső, 1914, Lőrinc Girella, Mátészalka.

APesti Izr. Hitközség Szabadegyetemének előadásai

Január 16-án délután 1/2 7 órakor (Sip-utca 12., II. 33.)
dr. Dénes Béla: Marx.
Január 23-án dr. Waldapfel Imre: Izrael és Hellas.

Keresik a Pesti Izr. Hitközség útján

(Pesti Izraelita Hitközség, VII. Sip-utca 12., I. em. 16. sz. alatt)
836 Kramer Tibor volt közgazdász, egyetemi hallgatót Károlyvároztól, utolsó címe Tűzfő István-utca 2., keresik.
846 Hirsch Mendel, Kolozsvar, Galamb-ut, keresi Hirsch, Oroszországból.

Férfitruhákért,

szamkingért, fehérneműért, szőnyegért, szalagtargyért, egész háztartási cért legtöbbet fizet

GRÜN, saját üzletünk részére.

Népszínház-utca 20. Hírvár 10a. Telefon: 124-992

3 órán belül 5 drb. fénykép 20 forint
PARISI FOTO
Párisi Nagy Áruház

HOGY TÖRTÉNT?

II.

Winckelmann és Weesenmayer a csendőrség „támogatásáról” A deportálást megtagadó jegyzék átadása

„Közben a budapesti zsidóság megmentése végett ezek a védekező lépések voltak folyamatban, a németek, pontosabban Eichmann és a vezetése alatt álló Sonderkommando, erőszakolta a deportálások megkezdését. Új időpontot tűztek ki és pedig augusztus 5-ére. Wisliceny félbeszakította balatoni nyaralását és ismét megjelent a svábhgyi Kommandóban, legényével pedig rendbehozatta a békásmegyeri tábornokot, ahonnan a pesikörnyéki zsidókat július elején Auschwitzba szállította és minden előkészületet meglett, hogy művét megkezdje. A németek deportálási szándéka — mint láttuk — július 5-én nem „tört meg”, csak a magyar csendőrségi karhatalmi osztagok elvezénylése folytán „megszakadt”, amint azt Ferenczy csendőralevezéres a deportálás szakszerű nyelven kifejezte. De ehhez hozzátette: „csak hogy ők (t. i. Eichmannék) azt is tudták, hogy a karhatalom belpolitikai okból, a puccskísérlet miatt került elszállításra. Ők ebbe nem is szólaltak bele, de felszították, hogy a szállítás később megtörténjen.”

Himmler érdektelen?

Általános kérdés, hogy magyar segítség nélkül a németek a deportálást végre tudták volna-e hajtani? Amikor a népbírói tárgyalások során Winckelmann rendőrtábornokhoz, a Magyarországon székelő SS osztagok legfőbb parancsnokához erre vonatkozóan kérdést intéztek, így válaszolt: „meg vagyok győződve, hogy a német hatóságok nem alkalmaztak volna segítséget. Himmler ugyanis, amikor az utasítást adta, azt mondta nekem, hogy ő ebben a kérdésben érdektelen.” Winckelmann t. i. azzal védekezett, hogy 1943-ban ígéretet kapott Himmlertől, hogy „ilyen ügyekben” soha sem kell dolgoznia. Azt is állította, hogy amikor Himmler Magyarországra küldte, figyelmeztette erre az ígéretre és Himmler ezzel kapcsolatban tette ezt a kijelentést. Winckelmann állítását még azzal is igyekezett alátámasztani, hogy nézete szerint Németország minden áron kerülni igyekezett a magyarokkal való összetűzést,

merit féltékeny érdekében állott, hogy az odajára való tekintettel Magyarországot érintetlenül átvonuló területnek használhassa fel.

Mit vallott Weesenmayer?

Megdöbbenően mutatja ki ugyanezt az analízist az a kihallgatási párbeszéd ami Weesenmayer, Hitler egykori felhatalma magyarországi biztosa és a népbírói tanács elnöke között ebben a tárgyban lefolyt.

Elnök: Mi lett volna a következménye, ha a magyar kormány azt mondja, hogy a németek deportálási kívánságát nem teljesíti?

Weesenmayer: Akkor nem vittek volna keresztül. Hiszen amikor Horthy kijelentette, hogy nem csinálják tovább, akkor nem is történt már semmi.

Elnök: Ön tehát azt állítja, hogyha a magyar kormányzat nemet mond, rögtön kezdetben, módjában lett volna elérni azt, hogy a zsidók úgy élhessenek tovább, mint ahogy eddig éltek? Azt állítja, hogy Németország ebben az esetben semmiféle kényszerintézkedést nem tett volna?

Weesenmayer: Biztosan megpróbáltak volna nyomást gyakorolni, de nem álltak volna rendelkezésre azok a hatalmi eszközök, amelyek alapján azt keresztül is vigyék.

Elnök: Hogyan mondhat ilyet, amikor még Magyarországon teljes megsemmisítéshez is rendelkezésre álltak a szükséges hatalmi eszközök?

Weesenmayer: A megsemmisítés csak rövid ideig tartott és a hadosztályok kivonása már néhány nappal a bevonulás után megkezdődött. Ezenkívül ez nem katonai, hanem rendőri feladat lett volna, ilyen erőket pedig kifejezetten csak kis mennyiségben álltak rendelkezésre.

Elnök: És Németországnak erre az esetre nem lett volna módjában megfelelő számú rendőri erőt idehozni?

Weesenmayer: Azt hiszem, nem. Ezenkívül ezeknek tudniuk kellett volna magyarul és ismeriük kellett volna az országot és a népet.

Elnök: És például Lengyelország területén kinek a segítségével oldották meg a zsidókérdést? Oda tudtak erre a célra elegendő létszámú német rendőrséget vinni?

Weesenmayer: Soha nem voltam Lengyelországban, de alapvetően más jellegű területnek tekintem. Ez volt az első ország, amelyet megszálltunk és totálisan szálltunk meg. Nem volt kormánya, hanem német kormányzat alatt állt. Ott nagyon széles

alapokra fektetett és minden-hozza elágazó német közigazgatás működött.

Elnök: Ennek ellenére még így is végre tudták hajtani a zsidókérdésnek az Önök által elképzelt gyökeres megoldását. Miért nem tudták volna ugyanezt végrehajtani a sokkal kisebb területet jelentő Magyarországon is?

Weesenmayer: Az 1944. év már náciagostnak minősíthető esztendő volt.

Elnök: Szóval akkor már nem álltak volna rendelkezésre ilyen korlátlan német erők?

Weesenmayer: Nem. Akkor már nem lehetett volna ilyen erőket idehozni.

Természetes, hogy ezeket a kijelentéseket kellően mérlegelni kell! Mindkettőjükről fel kell tételni, hogy elsősorban saját magukat akarták megmenteni és ezért fellépésüknek jelentőségét mindenképpen csökkenteni próbálták. Viszont létszámbevonhatatlan tárgyi okok bizonyítják, hogy a magyar zsidóság deportálása — úgy, ahogy történt — csak a legteljesebb magyar csendőrségi közreműködéssel történhetett.

Változások a belső vezetésben

Augusztus első heteiben már égő volt a talaj a budapesti zsidóság lábai alatt, amelynek belső vezetése is változáson ment át. A már korábban illegálisba menekült Kahan Frankl Samu orth. irodai elnök helyébe dr. Boda Ernő került, majd Freudiger Fülöp orth. hitközségi elnök ellátása és Török Sándor kiválása folytán két hely üresedett meg. Új tagként Stöckler Lajos lépett be az Intéző Bizottságba, akiről még akkor senki sem tudta, hogy a történelem milyen szerepet szánt neki.

Freudiger Fülöp és társai menekülése

Freudiger Fülöp menekülése augusztus 9-én történt. Körülbelül hetvened magával, hamis román uttlevelek segítségével lépte át a határt. Őt, mint a Zsidó Tanács legjobban informált tagját ismerték, ezért hirtelen meneküléséből sokan arra következtettek, hogy a budapesti zsidóság számára is közeledik a végzet napja. Alaposan előkészített utjáról már utazását megelőző órákban beszéltek a Sip-utca III-ik emeletén és amikor a sikerült menekülése másnapra köz tudomássá vált és Eichmann is hírt kapott róla, a véletlenül nála levő Gábor Jánosnál érdeklődött, hogy mit tud erről az ügyről? Dr. Gábor elbeszélte, hogy már előzetesen kőszá hi-

rek jártak és így ő is tudott arról. Eichmann reá rivalt, hogy kötelessége lett volna jelentenie „a készülő szökést” és minthogy ezt nem tette meg, azonnal lefogatta. Dr. Gábor a Svábhgyről a pestvidéki törvényszék fogházába, majd Kistarcsára került és csak a Lakatos-kormány alatti nagyszámú szabadonbocsátások alkalmával, szeptemberben került ki a fogházból.

A munkásság vezetőinek kiállása

Dr. Gábor szomorú esete is megvilágította mindenki előtt, hogy milyen sors vár még arra is, aki eddig a németeknél aránylag a legtöbbet tudta elérni. Csak egyetlen menekülési lehetőség maradt: a magyar hatóságok és elsősorban a kormányzó felrúzása. Ebben az irányban befolyásolták Ferenczyt is, akit a kormányzó ismételt fogadott. A Ferenczyvel való tárgyalások során aggodnyok merültek fel, hogy vajjon a németek nem tudják-e maguk mellé állítani a nyilasokat. A Tanács vezetősége igyekezett őt meggyőzni arról, hogy nyílt kiállás esetén a szervezett munkásság szembeáll a nyilasokkal és azokat a zsidóság mellé lehet majd állítani. Amikor Ferenczy e tekintetben kételkedett és kérdezte, hogy mivel tudná ezt bizonyítani, felajánlották, hogy a szervezett szociáldemokrácia munkásság egyik akkori vezetőjét, Kabók Lajost elhozzák hozzá, hogy ő is megerősítse ezt. Kabók, dr. Bánóczy László és dr. Pető közötti tárgyalások indultak meg, amelynek eredményeként Kabók magához kérte még Kardosonyit, aki akkor a Vasas szakszervezetnek volt a vezetője. Kabók és Kardosonyi órákon keresztül tartó megbeszéléseken fejtették ki Ferenczy előtt a szervezett munkásság ellenállási készületét és ezzel megerősítették Ferenczyben azt az elhatározást, hogy a kormányzót a deportálás elutasításában és megakadályozásában támogassák.

MUNKÁCSI ERNŐ

Egészségeseinknek és lábadozóinknak

legkitünőbb rituális
ellátást nyújt

Dr. ERNST SZANATÓRIUM

Alkotmány-utca 4., III. 9.

Telefon: 125-066.

A Budai Izr. Hitközség
SAMESZT
KERES

Pályázatok a Hitközség hivatalos írába (III. Fő-utca 12. sz. alatti) hitközségbe

február 15-ig

Változás előzetes igazolással, választás ismeretek szükségesek. Kíváncsi, hogy a pályázat hitközség előlműködési tudjoni és munka-szükséglet legyen. Törvényes és másfél évtizedben

FERENCSE

Guttmann Lajost,

régi lakóhelye Márok (Bereg m.) és

Guttmann Dávidot,

régi lakóhelye Beregszász, Duna-utca 18., Adler székfoglaló, Somogyi Béla-ut 2.

KI TUD

Propper Vilmos
téglaágyáros okl. mérnököröl

szül. Nagyatádon 1890. anyja Quittner Zsófia, 1944 júliusában deportálták a sárvári internálótáborból. Mauthausenben és Gurskirchenben látták és állítólag Wellstein szabadult fel az Alpenjägerlagerben, de életjele nem adott. Kényörögve kér minden biztos felvilágosítást felesége és két fia.

VI., Király-utca 34. I. 4.
csalé 5 után.

Rosinger Miklós

tanácskari munkaszolgálatos (tábori parancsnok 229/70-5) 1942. telén megölt Ukrajnában. Nagyon kérem, aki velem együtt volt, közölje címét. Adósa László, Bpest, VII., Nagyatádon Szabó-utca 38-40., III. 5.

Órát, ékszer

legolcsóbban

Klein Lászlónál
Dob-utca 19

UTAZIK?

Bűröndök, retikülök, aktatásak és mindenféle disztribúciók, nagyban és kicsiben, Krausz Géza, Budapest, VIII., Rákóczi-utca 18., udvarban.

Átadó üzlet — üzem —
iroda-helyiségeket
FELLNER
közvetít

Szt. István-körút 30. sz.
Marx-térnél
Telefon: 129-792

Társulnék

leltárosi helyiségekkel és lakással

iparral rendelkező

konfektériával vagy egyéb üzemművel.
„Szombathelyi csárna” jel. a kiadókba.

Keresünk templomunk
részére egy

Bál-Tfile, Bal-Kemet

aki az incassót is vállalja.
Jelenkezni lehet a reggeli imádkozásnál, IX., Tompa-utca, Orf. Templom, Tompa-utca 17/a.

Fogorok Fogpótlások

MÜFOGAK, KORONAK, HIDAK

Acél Imre fogász

VII., Erzsébet-körút 10. II. emelet.
A Cionista Szervezettség Helyettes fogorvosának beosztásában.

**Egy gyermekotthon,
amelyet még a nyilasok elől is
megmentettek**

1944 őszén, midőn Szálasi pübékei gatlás nélkül ölték halomra a védtelen zsidók ezreit, néhány önfeláldozó, igaz zsidó, Frey Sámuel és Jakab és Knöpfler Kálmán, vezetésével arra vállalkozott, hogy megmentik az elhagyott, keresztény házakból kiemelt, éhesen, támasz nélkül maradt zsidó gyermekeket. Keresztény papirokat szereztek a svéd Vöröskereszt és a svájci Híjefesz támogatásával központi irodát állítottak fel a Reviczki-utca 3. számú házban, majd a Szent Domonkos-utca 9. szám alatt rendeztek be otthont a megmentett zsidó gyermekek számára, akiket keresztény iratokkal láttak el. De ezenkívül gondjuk volt a gettóba zárt hitelesítvekre is. A svéd Vöröskereszt és a svájci Híjefesz által rendelkezésükre bocsátott élelmiszerekből, ruházati cikkekből a Népszabadság útján juttattak a gettó lakóinak.

Igy született meg a Szent Domonkos-utcai gyermekotthon, mely a napokban ünnepele fennállásának második évfordulóját. Ez alkalomból az otthon tanári kara értekezletet tartott, amelyen felszólalt Rav. Knöpfler Kálmán az intézet igazgatója, Weimann Vilmos és Rav. Klein Mózes.

Az ünnepség után alkalmunk nyílt Rav. Klein Mózzsal beszélgetni, aki a következőket mondotta az otthon felszabadulás utáni működéséről:

— A felszabadulás után egyre fejlettebbül otthonunkat. Kezdetben egy tanórával, velem, indultunk a ma husznál több szellemi és több mint húsz fizikai munkatárs dolgozik az otthonban, melynek képe a következő: Van fiú- és leányotthonunk — külön épületben —, fiúk és leányok számára elemi iskolánk, ahol Godó Arthúr tanítóné, Spitzer Rudolf és én látjuk el a tanítást teendőit. Az iskola mint az orthodox iskola fiókiskolája működik és Reif Ármin igazgatása alatt áll. Az otthonban négyosztályos cheder van, mely jesivánk részére készíti elő a gyermekeket. Az első osztályt Spitzer Rudolf, a másodikat Steinberger Eliás, a harmadikat Mauszkopf Mihály, a negyediket pedig Glauber Jenő hittanárok vezetik. A jó hírűnek örvendő „Chasram Szofer” jesivánkat Stern Miksa debreceni és Schreiber Ede egykori főbírák vezetik. A jesiva növendékeit nemcsak a törái, hanem a gyakorlati életre is előkészítjük. Naponta néhányszor órai ipariskolai tanfolyamot végeznek, a Rumbach-utcai Blau Sz. és társa cégénél Gompertz Lipótné vezetésével és Ortnál, hogy kiki képességei szerinti szakképzettséghez jusson. Az otthon minden növendéke két nyelvet tanul: az első hébert és angolt. Irodai munkáinkat Bokor Dezső irodavezető és Winkler Gábor írják végzik. Az élelmiszer és konyhai teendőit a belső csodarábbi főszakácsnéja Farkas Abrahánné intézi, Friedmann Izsnó és Lipschitz Mayerne segédletével. Tisztasági felügyelő Schönfeld Richárdné. Velező Grünwald József. A gyermekek egészségére dr. Nagy Farkas György főorvos vigyáz feltű gondnal. A leányokat a legszigorúbb orthodox nevelésben részesítjük Steiner Rózsiika vezetésével, aki otthonunkban az anya szerepét tölti be. Ovodásgyermekeinket dr. Reich Sándorné tanítja és nevezi.

— Nem maulasztatom el az alkalmat, hogy hálás szívvel meg ne emlékezzek dr. Joe Schwartzról a európai, dr. Görög Frigyesről a magyarországi Jomim elnökeiről, Kahan Frankl Samuról, Arthur Mózesről és M. Schenkelevszkyről, valamint a mi szeretteit Frey bácsinkról és társairól, akik mind meglátogatták otthonunkat és akik oly megható módon támogatták munkánkat. 60 gyermek alijázott otthonunkból és remélhető, hogy a többiek is sorra kerülnek. Az otthon kulturális munkát is végez. Most jelent meg a „Májón” c. héber füzet első száma.

Igy él és dolgozik a Szent Domonkos-utcai gyermekotthon, mely orthodox zsidó szellemben neveli a gondjaira bízott legfeljettebb kincset: a zsidó ifjúságot.

Kecskeméti György

**A szegedi Szentegylet
emlékműve**

Deportálás, internálás, munkaszolgálat, illetve baloldali magatartásuk folytán elpusztított szegedi, valamint Szegedről deportáltak, internáltak vagy munkatáborokba vitt és onnan vissza nem tért zsidók emlékének megőrzésére a szegedi zsidó temetőben felállítandó emlékmű céljaira adatszolgáltatásra és a költségekhez való hozzájárulásra bocsát ki felhívást a szegedi Chewra. Mindenkihez fordul. szegények és gazdagok nevével egyaránt meg fogja öröközni, tekintet nélkül arra, hogy milyen összeggel, vagy szegénysége miatt egyáltalán nem járul hozzá a költségekhez. Annál monumentálisabb, annál impozansabb lesz az emlékmű, minél többen és minél nagyobb mértékben járulnak a költségek részéhez.

Az adatszolgáltatás céljaira ívet bocsát ki a Szentegylet. Az emlékműre felvezik a szülő, gyermek, házastárs és testvér neveit. A rokonokról életjele nem adott munkaszolgálatosokról még nem tekintik elhatároltnak, de lehet kívánnak magyarul az emlékművön ezek számára is.

A hozzájárulási összeg 1947 február 1-ig azaz március 31-ig kell beérkezni a Szentegylet pénztárához, vagy bármely szegedi banknál a Szentegylet javára nyitandó „Deportáltak emlékműve” számlára. Az adatszolgáltatás lapok legkésőbb 1947. január 31-ig küldendő be a Szentegyletnek (Szeged, Margit-u. 20. I.).

78 éves nagyszülő kérése

Korányi János

17 éves budapesti gimnazista diákok és anyját:

Dr. Korányi Imréné
szül. Gergely Magda

30 éves budapesti lakost 1944 november 17-én az óbudai téglagyárból indított férfi és női csapatokkal Páliscsaba felé vitték a nyilasok. Könyörgöm, hogy akiket szintén akkor, vagy máskor hurcoltak el és tudnak rájuk, értesítsenek. Dr. Korányiét 1945. januárban Ravensbrückben látták. Ezenkívül:

Dr. Korányi Imre

46 éves, Kereskedelmi Bank tisztviselő 1941 július 5-én a Maszny-utca 10-ből Sárvárra vitték a nyilasok. Aki tud róla, értesítsen. Örököző hálás leszek.

Dr. Abonyi Ignác, Budapest,
VIII., Nap-utca 21.

**Ki tud
Rechnitzer István**

tapolcai mészgyárosról, akit 1945. január 18-án Auschwitzból utnak indítottak. Buchenwaldba. Megfelelő hírekért nagyon hálás leszek. Rostás Emil, Jókai-utca 16.

**Keresem flamat
Schwarcz Györgyöt
és barátját
Lieber Bandit
muszosokat**

21 évesek. Mindketten a Zich-utcai autószerelő üzemből dolgoztak. Miközben édesapjuknak csomagot akartak vinni, a Ferencvárosi honvédség a kislátó kerettel együtt elfogta őket. A keresésemért viszkóztok, a fiúk elmentek. Aki bármint tud rólok, értesítsen azonnal emlékeket: SCHWARCZ ANDOR, Nefelejcs-utca 47. dívalúdió vagy LIEBER ARMIT, Peterá-utca 16., II. emelet 6.

**Keresem egyetlen leányomat,
Salamon Tibornét**

szül. Goldstein Károl, szül. 1919. október 27-án. A Kisok-pályáról vitték el. Azóta semmi hírt nem kaptam. Aki bármint tud róla, értesítsen azonnal emlékeket: Goldstein Károlné, VII., Nagyatádon Szabó-utca 20., II. emelet.

**AUSCHWITZIAKI
KI TUD FÉRFEMRŐL,
Fischer Henrik
Hugóról**

szül. 1891-ben. Szegedről Sárvárra, onnan 1944. aug. 4-én Auschwitzba deportáltak, ahol állítólag ruházati táborban dolgozott és 1944 októberében meg beszélt vele. Értesítést kér: Fischer Henrikné, Szeged, Riga-utca 88.

A XI. WIZO-világkonferencia Bázelben

Gács Teri beszámolója

II.

December 16-án reggel, miután megtörtént a konferencia elnökségének és tiszteletbeli titkárságának megválasztása, megkezdődött a napirend. Ez a nap a palesztinai WIZO beszámolójának napja volt. Rachel Kagan, a palesztinai szervezet elnöke hangsúlyozza beszédében, hogy milyen példásan állta meg helyét a háboru éve alatt a Jisuv és vele együtt a WIZO, amely fontos része a Jisuvnak. Kiemeli az ifjúság hősi munkáját és a terrorcselekményekről ugyanaz a nézete, mint Rebecca Sieffnek. A háboru az első időben teljesen elvágtatta őket a világtól, később jelentkeztek távoli országok, más földrészek szervezetei, ez gyarapította erőiket és ettől a konferenciától további fejlődést és megerősödést várnak. Fáj, hogy nem szólhat héber nyelven a konferenciához, hogy idegen nyelven kell szólnia, hogy megértjük egymást. Erec Jisrael lett a zsidó élet központja és most az európai galutot is pótolnia kell.

Az alija-kérdésben Ada Fischmann és Salomea Levite szóltak fel, mindenekelőtt rámutatva az óriási különbségre, amely a menekült alija és az uttörő alija között fennáll. Nekik nem csupán anyagi, hanem megfelelő lelki beállítottságra is van szükségük, hogy a menekülteket megfelelően fogadhasák és megküzdjenek az elhagyatott életkedvvel, a sok szenvedés folytán előállt ellenszenvvel a munka iránt, hogy a sok nélkülözés után megfelelően elláthassák, megvigasztalhassák és a különböző tömegeket egybeolvaszthassák. Cyprusból majdnem csupa fiatal jön az országba, akik a mögöttük levő tapasztalatok folytán nem akarnak kibúba, közösségbe menni, teljesen szabadok akarnak maradni. Sok türelemre és rátermettségre van szükség, ennek a fogalomzavarnak tisztázására. Meg kell őket tanítani, hogy a kibucban, a kollektiv élet mellett is szabad emberek és hogy a városi élet sem jelent egy megkötő rendszabályok nélküli életet.

Amíg az ifjúságról a WIZO-n kívül más szervek is gondoskodnak, a sokszor szervezetenként nagyon legyengült bevándorló asszonyok kizárólag a WIZO gondja. Ma már más szervezetek is felügyeltek erre a komoly feladatra, de konstruktív javaslátokat csak a WIZO-tól várnak. A WIZO pedig keresi az új és alkalmas utakat. Javító-műhelyeket létesít, ruha-, fehérnemű- és harisnyajavításra, főképpen olyan asszonyok számára, akik addig csak háztartásban foglalatostkodtak. Főproblémájuk, az egyedülálló bevándorló asszonyok számára otthon-

nokat létesíteni, állandó tartózkodásra, vagy csak átmeneti időre, amíg belekapcsolódnak a gazdasági kerékforgásba.

Chana Meisel Shochat, a nagy nahaleti mezőgazdasági leányiskola megalapítója és vezetője, a leányok mezőgazdasági kiképzéséről beszélt. Részletes, rendkívül érdekes beszámolóval ismerteti a nagy teljesítményt, amelyet a WIZO a hat mezőgazdasági intézményének fenntartásával teljesít. Ezen felül, már az óvodába járó gyermekeket is kerti munkára neveltetni vándortanítói által. Lea Vilensky, a palesztinai WIZO-föderáció főtitkára az asszonyoknak a gazdasági életbe való beolvasztásáról vet fel érdekes problémákat.

Dr. Rachel Klonipus, aki az utolsó nyolc hónap alatt a többi földrészekre járt propaganda- és szervezőkörúton, az ipari kiképzés fontosságát hangsúlyozza, amely a városok és az iparágak fejlődése folytán, szintén nagy feladattá vált és amelyet az Uj-Bezalet ipariskolával kapcsolatban igyekszik megvalósítani. Ehhez a feladathoz még egy különleges nemzeti stílus megvalósításának kívánsága is járul és ha Erec Jisrael még nem is veheti fel a versenyt az általa Amerikában látott nagy iparművészeti centrumokkal, megvan az adottsága, hogy a Középkelet hangadó, iparművészeti központjává váljék.

Toni Hauser, a palesztinai Executiva főtitkára, kiegészíti az előbbi kérdést, a WIZO legújabb vállalkozásának, a népis-kolákban történő ipari előképzésnek ismertetésével. Ez a kétkézi munkára való előképzés, a fejlődő iparra való tekintettel igen fontos és csupán egyik módja az ilyirányú többlendbéli akciónak.

Lea Vilensky, a női hachsarokról beszél. A női átképzésről, melynek első feltétele az ivrit nyelv. Ugy találja, hogy a cionisták kötelessége Erec Jisraelen kívül is megtanulni, ápolni és terjeszteni ezt a nyelvet. Az országot oly nagygyá és felvevő-képessé akarják tenni, hogy ne csak az jöhessen, aki kénytelen, hanem mindazok is, akik jönni akarnak. Ezért tehát utakat nyitnak minden irányban. Miután a zsidó földművesasszonyt már megteremtették, az ipar felé is fordulnak. Számos utat talált már a WIZO a hazai ipar, „loceret haarec” fejlesztésére és nem egy új ipárral gyarapí-

ta azt. A forgalmat kell egyre jobban növelni, hogy újabb és újabb bevándorló asszonyok megélhetést találjanak.

Dr. Helen Kagan, Palesztina első gyermekorvosa, valósággal lenyűgözte a hallgatóságot, a gyermekkérdés ismertetésével. Harminc esztendő tapasztalata van mögötte, harminc esztendő óta végzi az ereci gyermek védelmének nagy feladatát, melyet eleinte a cionista asszonyok másodrendű szociális munkának tartottak, melyről azonban a WIZO felismerte, hogy az országépítés legfontosabb tényezője. Palesztinában nem az a helyzet, ami más országokban, hogy a kormánynak gondja van a gyermekvédelemre. Tekintve, hogy bölesdöket, gyermekotthonokat, napközi otthonokat kizárólag a zsidók tartanak fenn, az arabok nem, ennél fogva a kormány — bár látszólag már hozzáfogott egyszer — még sem tesz semmit ezen a vonalon. Az európai tragédia folytan elpusztult ezernyi gyermek olyan véres vesztesége a zsidóságnak, hogy a Jisuv kötelességének érzi, a legmesszebbmenően küzdeni minden egyes lélekért, a zsidó jövő számára. E célból a WIZO kénytelen szélesebb alapokra fektetni a gyermekgondozást. A két csecsemőgondozó, amelyben ebben a pillanatban 500 csecsemő van elhelyezve, kevésnek bizonyult. A napközi otthonokat legalább ezer fővel kell bővíteni, hogy a dolgozó, ujonnan bevándorolt anyák elhelyezhessék gyermekeiket. Azonkívül a bevándorolt sokgyermekes keleti családokat is tehermentesíteni kell. A varrandós anyák elhelyezése is nagy és fontos feladat és sok gondot jelent a WIZO számára. A menekülthajókkal számszáma jöttek terhes asszonyok. Cyprusból 400 terhes asszony várakozik az alijára. Első szükséglet ezek számára otthonokat teremteni s mindez a WIZO feladata, melyet a legmesszebbmenő áldozatokkal igyekszik megoldani.

A WIZO távoli országokban levő föderációi megértést mutatnak a példa nélkül álló teljesítmények és a mutatkozó szükséglet szemben. A kanadai WIZO egy gyermekfalu megteremtését vállalta Emek Jehuda mellett, 300 gyermek számára. Az építkezés folyamatban van. Az Ausztráliai föderáció is vállalta egy gyermekotthon építését és költségeit illetve fenntartását. A nagy és felelősségteljes feladatok mellett sincsen tehát a félelemre ok, a WIZO megtalálja és megteremti a gyermekvédelem feladatának megoldását.

(A beszámoló közlését folytatjuk.)

Idegen Szavak Zsebszótára

Szerkesztette:
Turóczy-Trostler József

Amikor a társadalom valóságba kerül, ennek a tünetei nemcsak a gazdasági és politikai rendszerben mutatkoznak meg, hanem a kultúrát hordozó alapfogalmakban: a szavakban és kifejezésekben is. Ha volt valaha nemzedék, amely a fogalmak körüli félreértések veremébe zuhant, akkor a mi kortársaink azok. Ebből a mély ségből vezet felfelé Turóczy-Trostler József egyetemi tanár most megjelent szótára, amelynek alapelménye az a felismerés, hogy a szavak nemcsak kifejezik, közvetítik, hanem egyúttal préformálják is gondolatunkat és érzületünket. „Léteink és tudatunk kölcsönös viszonyát sehol sem fenyegetti olyan mértékben az elhomályosulás veszdelme, mint éppen azon a ponton, amikor az anyanyelv meghitt szokásait idegen elemekkel bővíti” — írja Turóczy-Trostler. A kiválogatás szempontjait a jelenkor s a benne élő egyetemes érdeklődés művelt ember — nem az egy vagy többoldalu szakember —, időszerű nyelvi szükségleteik szabhatják meg. A művelt olvasó nagyszerű kalandot kapott Turóczy-Trostler József „Idegen Szavak Zsebszótárában”.

(szervat)

Vissza kell adni a zsidó kegyhelyeket

A 25.000/1946. M. E. számú rendelet értelmében 1947. december 31-ig az izraelita hitközségeknak vissza kell adni a templom, az imaház és az egyéb vallásfelekezeti célra használt épületeket, vagy helyiségeket, amelyek 1944 március 19. napja után jogügyleti rendelkezés nélkül került ki birtokukból.

A Maros-utcai kórház

mártírjainak gyászévfordulóján, 1947. január 19-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a kórház aulájában megtartandó

gyászünnepélyre

eztől hívja meg a hozzátartozókat és barátokat a

Budai Chevra Kadisa
Előljárósága

FILM-BOY

áruszállító és gyorsküldőncvállalat

teljes mértékben elintézi inkassókat, birtokos, birtokos megvásárlást
VII., HOLLÓ-UTCA 17.

Telefon: 423-526

A látás az Ön vagyona

— ennek őre —

STEUER OPTIKA

BUDAPEST, VI., Oktogon-tér 4 sz. • VII., Thököly-ut 5 sz.
(Teréz-körutnál)

Palesztina a történelemben

Dr. Komlós Ottó előadása
a P. I. H. Szabadegyetemén

Dr. Komlós Ottó székesfehérvári főrabbi igen érdekes előadást tartott a Szabadegyetemen Palesztináról.

Palesztina a Földközi-tenger keleti partvidékén fekszik és így három világrész találkozásánál elterülő centrális földrajzi helyzetéből fogva történelmében lemerülnek mindazok a hatások és változások, amelyek évezredek óta keresztül a világtörténelmet rezgésbe hozták.

Körülbelül hat ezer évvel ezelőtt a Közel-Keleten két kultúrában virágzott: Északkeleten Babilónia és Délnyugaton Egyiptom. A két állam között világhatalmi versengés alakult ki és így a közöttük elterülő keskeny földszívsáv, Palesztina, felvonulási területévé vált hol az egyik, hol a másik világhatalomnak. A Józsuával kezdődő honfoglalás csak Dávid idejében fejeződik be. Nagy Sándor diadalutja megpecsételi az ókori Kelet végleges vereségét és megnyitja a hellénizmus korát. A szír uralom és a hellén asszimilációtól megittasult zsidó követők ellen veszik fel a küzdelmet a makkabeusok, kivívják a teljes politikai és vallási szabadságot és a 450 éves idegen uralom után a Szentföld ismét szabad lesz.

Amerika felfedezésével a súlypont az Óceánra kerül át és így Palesztinában három évszázados nyugalmi állapot következik be. Ez a XIX. században a Szezi csatorna megépítésével változik meg. Az internacionális érdeklődéssel egyidőben kezdődik el a zsidó népnek nemzeti öntudatra ébredése. Leikes zsidó ifjak mezőgazdasági munkával akarják Ereget ujjaépíteni, Herzl nyomán pedig világszerte látják be az errei gondolat egyetlen megoldó erejét. Az előadó hat évezred történetén haladt át, rámutatott arra a határtalan versengésre, mely minden időben Palesztina iránt megnyilvánult, de arra az erőre is, mely a versengést legyőzte, e földet megszerezte és azt 1200 éven át megtartotta. Érzékelte azt az olthatatlan vágyat, mely akadályokon és éleveszélyeken át a galut 2000 esztendeje alatt Erec felé vitt. Előadása konkluziójaként jövőbevető pillantással azt a megállapítást tette, hogyha a zsidóság az ókorban a politikai és gazdasági érdekeknek ugyszólván egyetlen terület-komplexumán államot tudott alakítani és azt egy évezrednél tovább fenntartotta, akkor ma az érdekeknek mégsem egy területre való koncentrált-ságában a felülről évezredek tapasztalataival mögöttes, az akarat egységében bizakodással tekinthetünk a jövő Palesztinájára felé.

VIDÉKI HITÉLET

A Szeghalmi Izr. Hitközség tisztújító közgyűlése

A szeghalmi izr. hitközség dr. Nuszbaum Károly orvos, választási elnök vezetésével tartotta december 29-én tisztújító közgyűlést. A titkos szavazással megejtett választáson az elnöki tisztséget Kallus Nándorral, az elnökhelyettesít Braun Gézával töltötték be. Pénzügyi előjáró Schlesinger Lajos lett. Ezenkívül még két templomgondnokot és hét választmányi tagot is választottak.

A választások előtt dr. Nuszbaum Károly hosszabb beszédében figyelmeztette a hittestvéreket az összetartás, az egyetértés, az egymásiránti kölcsönös szeretet, a vallásos életmód, a templombajlás és a vallási közületek támogatásának fontosságára, majd kegyeletes szavakkal emlékeztetett meg a hitközség vissza nem tért tagjairól. A jelenlevők egyperces néma felállással adóztak a mártírok emlékének.

A választás eredményének kihirdetése után Kallus Nándor elnök székhelyénél beszédében kérte hitközsége tagjait, hogy a kis közösség vallási életének ápolásában minél intenzívebben vegyenek részt. Köszönetét fejezte ki az Országos Irodának, melynek hathatós támogatása lehetővé tette a hitközség újja-szervezését, az imaház, tanács-terem és a tanterem rendbehozatását. Örömmel adott kifejezést, hogy ujonnan megválasztott főbírójuk, Guttmann Zsigmond segítségével sikerült a vallási életet megerősíteniük. Ennek látható eredményei a szeghalmi főgimnáziumba, ipariskolába és elemi népiskolába járó zsidó gyermekek vallásoktatásban való részesítése és hogy azok a hittestvérek, akik rituális háztartást óhajtanak vezetni, ezt minden nehézség nélkül megtehetik. Végül Isten áldását kérte a hitközségre és annak munkájára.

A nagykanizsai Izr. Hitközség új elnöke

A nagykanizsai Izraelita Hitközség, január 5-én megtartott közgyűlésén, Kremser István

ügyvezető alelnök javaslatára, a hitközség tagjai lelkes megnyilvánulással, Demeter László gyógyszerészt, a Jótékony és Kulturális Egyesület elnökét jelölték — a már egy éve üresen álló — elnöki tisztségre.

A választás január 6-án zajlott le, annak eredményeképpen a hitközség tagjai egyhangulag Demeter László gyógyszerészt választották elnökül. A választás után a Jótékony és Kulturális Egyesület feketekávéest keretében ünnepelte a mindenki által megbecsült és szeretett elnököt. Ez alkalommal Ritscher Mátyás, a választási bizottság elnöke nyújtotta át az elnöki tisztségre szóló megbízó levelet és beszédében biztosította az új elnököt arról, hogy a nagykanizsai hitközség előjárósága, valamint annak minden tagja, mint egy ember áll mögöttes.

Demeter László elnök meghatolt szavakkal köszönte meg a bizalmat és beszédében rövid programot adott, célkitűzésül véve a hitélet fejlesztését és a zsidó közéletért való önzellen és becsületes munkát.

A hitközség egybegyűlt tagjai meleg szeretettel ünnepelték új elnöküket.

Kulturélet Ujpesten

Az Ujpesti Izr. Hitközség múlt év végén felavatott új kultúrtermé mindjobban teljesíti a beléhelyezett reményeket, az ujbpesti zsidó élet fellendülésének legfontosabb eszköze lett. Ugyszólván hétről-hétre sor kerül egy-egy nagyszabású műsoros ill. kultúrest rendezésre, ami minden alkalommal nagy tömegeket vonz. Legutóbb az Ujbpesti Nőegylet és a WIZO rendezett nagysikerű műsoros estet, mely azonkívül, hogy ujbpesti viszonylatban komoly nézőközönséggel büszkélkedhetett (450 fő), mind az előadott számokkal, mind az előadók kiváló művészetével értékes zsidó kulturmunkát jelentett. Dr. Kiss Ferencné, Róbert Mária, Szigeti Jenő, Szentiványi Kálmán, Komárominé Lándori Kátó és Gábor Edit nemcsak művészi tudásukkal, hanem igazi zsidó lelkesedéssel adták elő kizárólag zsidótárgyú számaikat. Az egyes számok a zsi-

dó nép élniakarását és örökkévalóságát hirdették és mindegy nagyszabású templomi prédikációt alkottak a művészet formájában kifejezve, melyre a koronát Kiss Arnold: A zsidó kürtösök című költeménye tette fel Róbert Mária művészi előadásában.

A hálás közönség lelkesen ünnepelte a szereplő művészeket és hosszasan éltette a hitközség agilis elnökét Schwarz Jenő, kinak az ujbpesti zsidó élet fellendülésében oroszlanrésze van.

Dr. MURÁNYI MIKLÓS

KI TUD FÉRJEMRŐL?

Lówy Hermannról

szül. 1804 Bpsten, akit 1911 ápr. 15-én az utcán elfogtak. A Rókk Szilárd-utcai kisegítő boloncházából ápr. 28-án reggel ismeretlen helyre vitték. Szíves értesítést „Aggadó feleség” jellegű kérék az Uj Élet kiadóhivatáiba.

KERESEM ÖCSÉMET.

Rózsa István muszost

aki 1942-ben Pestszentlőrincről bevonnult. 1943 januárban az orosz harcokért elűnt. Aki további sorsáról tud valamit, értesítse: Rózsa Menyhért rokkant, vak ágyrét: Bpest, Csengeri-utca 8., I. 10.

KI TUD

Weizer Lenkéről

szül. Szeged, 1904, akit 1944 november 15-én deportáltak Budapestről. Értesítést kér: Weizer György, Budapest, VII., Wesselenyi-u. 8. II. 1.

JAHRZEIT-TÁBLA

készítését olvasón elvállalom. UNGAR MÓR, Király-utca 17. Kapu alatt vagy I. emelet 4.

Papir, írószer

újlekt könyvek, kartotékok, váltók, lejárati és alkalmazott nyilvántartási könyvek.

Weinberger és Fejénnél IV., Deák-tér 6. (Anker-palota).

VENDÉGLŐ,

kávéházi berendezések, székek, asztalok olcsón. Tel.: 139-274 Népszínház-utca 31

MINDENMÉ SZÓNYEG

vétel-eladás, UNGAR, Király-u. 14. és Rákóczi-ut 42.

IV-ik vagy V-ik kerületben

butorozott szobát

KERESEK, deportált özvegyenél. „Rendőrtől” jel. a kiadoba.

Teherautó fuvarok
Nemzetközi szállítmányozás
Vámkezelés, beraktározás
Belföldi gyűjtőforgalom

VÁMOS ZOLTÁN FIAI

Nemzetközi szállítványozási vállalat

Budapest, VI., Hajós-utca 11. sz

Vámraktár: Dunaparti Teherpályaudvar

Telefon: 125-676.

Dr. Földes István előadása

a Cionista Munkásegység Pártja
lágymányosi körzetének
gyűlésén.

A Boeskey-uti templom nehezen fűthető, köpadlás tanács-termét a kellemetlen hideg ellenére is megtöltötték a párt lágymányosi körzetének tagjai és érdeklődéssel hallgatták végig dr. Földes István egyórás beszámolóját az aktuális zsidó problémákról. A párt nevében Kovács István, a párt főtitkára üdvözölte Földes elnökhelyettesét, aki olyan kérdéseket vetett fel előadása során, amelyek minden magyarországi zsidónak mai problémái. Beszélte a cionizmus és a hitközség kapcsolatáról és megállapította, hogy csodálatosképpen és sokak várakozása ellenére sem dőltek össze a Sip-utca falai, amikor a felszabadulás után a cionisták, mint a hitközségi élet igen komoly tényezői kezdtek szerepelni. — En magam — a szónak politikai értelmében — nem vagyok cionista — monddta, — azonban ha a herli megfogalmazást vesszük figyelembe, hogy a cionizmus viszálytér és zsidósághoz az Erecbe való alijázás előtt, akkor a hitközség minden vezetője, velem együtt, annak számít. Véleménykülönbség nélkül értünk egyet abban, — folytatta, — hogy minden zsidónak elsőrangú fontosságú érdeke az, — éljen bár a világ akármelyik részén is, — hogy létesüljön egy ország, egy független, szabad, demokratikus Zsidó Állam!

Ezen bevezetés után rátért a hitközség problémáira. Ha a hitközség kélvi működésére visszatérünk, meg kell állapítanunk, hogy az elért eredmények mellett ott vannak a lehangoló momentumok is: pl. egy igen nagy rétege van még mindig a mai magyarországi zsidóságnak, mely nem érzi át a pozitív zsidó törekvések szükségességét az új demokratikus világrend kialakulásában. Erős és komoly szervezőmunkára van szükség, — a pozitív zsidóságnak felül kell emelkednie hitközségekre, pártokra, frakciók keretein, hogy ezt ellensúlyozni tudja és átnevelési sikerét biztosítsa.

Ezek után rátért az előadó a pesti izraelita hitközségi alapszabályok módosítására és az új, legszélesebb rétegekre kiterjedő választójog ismertetésére.

Nagy érdeklődés kísérte beszámolóját a Zsidó Alap kérdéséről, valamint a Joint helyzetéről és kitérőiről, mely tárgyakban előadása után több kérdést intéztek hozzá. Az iskolák kérdéséről — a Tarbut és felekezeti iskolákról is megemlékezett. Megállapította, hogy az ezekbe járó zsidó gyerekek számaránya ma a háború előttinél sokkalta kedvezőbb. A hitközségnek egy igen fontos feladatáról sem feledkezett meg beszámolójában: a jótékonyág kérdéséről. A zsidó szociális

szerveknek, az aggodás házaiknak, menhelyeknek, gyermekotthonoknak készen kell várnok azt az esetleg igen hamar elkövetkező napot, amikor a Joint beüzemelt magyarországi működését és ezekre majd igen komoly feladat hárul. Végezetül megállapította, hogy minden zsidónak chalucl lendülettel kell törekednie a pozitív zsidó erők összefogására, mert csak ezzel lehetünk szolgálatára minden zsidó célnak, — nem utolsósorban a demokratikus munkás egységen alapuló cionizmus céljainak is!

A svéd követség martirjainak emlékezete

A svéd királyi követség, amely két év előtt a gyilkos nyilasterror idején oly hősiességgel vette ki részét az embermentés munkájában, 1944-ben a Jókai-utca 1. számú épületben külön követségi hivatalt szervezett e mentési munka elvégzésére. A Jókai-utca 1. sz. alatti követség-épületben több száz üldözött talált menedéket, akik a követség régi tisztviselőinek vezetésével az ugynevezett „védett házak” gondozásával foglalkoztak s ahol csak lehetőség volt erre, igyekeztek a szenvedők sorsán könnyíteni s a gyilkolás elől menekülőket menteni. Az ostrom utolsó napjaiban, január elején nyilas pribékek a követség tisztviselőit, hozzátartozóit és az ott menedéket keresőket elhurcolták s közülük kb. 170 személyt a Dunába öltek. Emlékkönyv a svéd követség január 8-án a Jókai-utca 1. szám alatti házában gyászistentiszteletet rendezett és a ház kapubejárataánál emléktáblát leplezett le. A gyászünnepségen a martirok hozzátartozói, barátai és a megmaradtak többszázán megjelentek, ott volt a svéd királyi követség is, élén Lennart Ralf Arwedson követvel. A gyászistentisztelet az ének-kar gyászdala után Abrahamson Manó főkantor gyászsoltárt énekelt, majd dr. Katzona József rabbi emlékezett meg a svéd követség martirjairól, akik, miközben maguk is üldözöttekként a humanitás embermentő munkájában hősiességen résztvettek, áldozataivá lettek a gyűlöletnek és az embertelenségnek.

A gyászistentisztelet után a résztvevők levonultak az épület kapujába, ahol felavatták a martirok emlékére készült márványtáblát, amely felett Katona rabbi emlékműveszt gyújtott, majd az emlékművet megkoszorúzták a svéd követség tagjai.

Adler sarkó Somogyi Béla-ut 7

AZ UDVARBAN
Hozott márványlapok vésetét is vállalom. SZOMBATON ZÁRVA,

Hirek Palesztináról

„Várjuk az angol kormány intézkedését”

ez volt dr. Abba Hillel Silver első sajtónyilatkozatának lényege, miután mint a többségi párt vezetője tért vissza Amerikába a kongresszusról. A kongresszus legfontosabb határozata, — mint ismeretes — elutasította az eddigi megbékélés politikáját, bár nem csapta be teljesen az ajtót Anglia előtt. Bizonyos feltételek mellett az új Actions Comité a londoni konferencián való részvételt határozhatja el. Ezt, az angol részről is kívánatosnak éltmert változást most már csupán az angol kormány részéről mutatott nagyobbjoku engedékenység teremtetheti meg. Milyen feltételek mellett teheti az új Intéző Bizottság egyáltalában megfontolás tárgyává a konferencián való megjelenést. Dr. Silver a következő kategorikus feltételeket állapította meg: A Fehér Könyv tiltó rendelkezéseinek azonnali megszüntetése és a nagyméretű bevándorlás haldéktan megindítása. Csakis e követelések előzetes teljesítése látszik alkalmasnak arra, hogy az új Actions Comité megváltoztatni ilélje az angol kormány magatartását és ezért megengedje a Jewish Agency képviselőinek a londoni konferencián való részvételét. Ugyanis csak egy megváltozott szellemű angol kormánnyal lehet tárgyalni — a siker reményében — a cionizmus új főkövetelményéről: a Zsidó Államról. A követelmény beteljesülésének reménye nélkül azonban a zsidóság képviselői nem vesznek részt a konferencián — mert nem adják meg Ofelsége kormánnyának azt az előnyt, hogy egy rossz Palesztina-megoldás meghozatalánál a zsidók asszisztenciájára is hi-

vatkozhassanak. Nyilván az új Executiva állapította meg első ülésén — a kongresszus döntésének szellemében — a követendő politika fentebb ismertetett alapvonalait és e feltételek közlésére utazott Ben-Gurion Londonba, ahol két és félórán keresztül tárgyalt az angol gyarmatügyi miniszterrel, Mr. Jones e feltételek ismeretében — a tárgyalásnak csak információ jellegű volt — vett részt az angol kabinet külpolitikai ülésén, amelyeken a B. B. C. jelentéssel szerint elsősorban a palesztinai helyzetet vitatták meg. Ezek az üléseken jelen volt Sir A. Cunningham főkormányzó is, aki hír szerint maga is azt javasolja a kormánynak, hogy Palesztinában független zsidó és arab államok felállításával teremtsen Anglia végre rendet és nyugalmat.

A főkormányzó ilyen állásfoglalása — amennyiben a hír igaznak bizonyul, mint a palesztinai jelenlegi helyzet angol részről legmegbízhatóbb ismerőjének véleménye döntően befolyásolhatja a brit kabinet politikáját a londoni konferencián. Ezzel kapcsolatban különösen figyelemreméltó a Reuter hírfügynökségnek — eddig más oldalról még meg nem erősített — jelentése, amely szerint az angol kormány már határozott új Palesztina politikáját illetően és az új intézkedéseket már új főkormányzó, Maninbatten tengeri naggy fogja végrehajtani. Természetesen a kormány még nem fedi fel kártyáit, a meglepetéseket a londoni konferenciára tartogatja. Míg a kérdés politikai megoldása egyre jobban, egyre gyorsulóbb ütemben közeledik,

Palesztinában az angol katonaság folytatja eredménytelen, de durvaságokban bővelkedő kutatásait

A terrorista csoportok lassanként szabályos katonai cselekményekké kisélesedő támadásaira a palesztinai angol hadsereg csak széleskörű igazoltatásokkal és kutatásokkal egybekötött zárlatokkal válaszol. Az elmúlt héten több, mint huszonöt ezer embert kutattak át, de csak alig 50—60 embert tartottak

vissza, mert személyazonosságuk még nem volt kellően megállapítható. Sajnos a katonai operációk nem minden esetben hoztak dicsőséget az angol hadseregnek, amelyet pedig éppen az elmúlt háborúban tanult meg szeretni és becsülni az egész világ zsidósága. A Barker tábornok által fölrevezetett angol ka-

Mai értékét fizetem férfiruháért, szövetért
saját üzletem részére
Andrássy-út 47 (Oktogon, Abbázia mellett) Eladás nagy választékból

Bundát

a készítőnél. Pénz, átszabás, alkalmi vételek. Pénzma és más varrós vétele. **POLLAK**, Alsóerdősor-u. 6. (Óvárosi templom)

ELŐSZOBA
FÜRDŐSZOBA
HALÓSZOBA
ÉS ÜZLETI

TÜKÖR

WAGNER TÜKÖRGYÁR
VII., Kacskány-u. 9
Tel.: 21-673

tonak nem egyszer olyan mód-
szereket alkalmaztak, amelyek a
mult keserű emlékeit idézték.
Palesztinai templomokat szent-
ségeket emlegettek meg, elrabolva az
ezüst és arany tóradiszkeket, egy
nabatali iskolában a tanulók
K. K. L. perselyeit törték fel és
elvittek azok tartalmát, másutt
horogkorszeket és zsidógyalá-
zó feliratokat festettek a falak-
ra. Ezeket a jelenségeket alig
enyhítik azok a hírek, amelyek
egyes angol tisztek tisztességes

és az angol gentleman magatar-
lásának megfelelő intézkedéseiről
számolnak be. A palesztinai
angol hadsereg morálját Barker
tábornok ásta alá, akit éppen
ezért — mint már jelentettük
— ühelyezésre ítéltek. Barker
legutóbbi intézkedését, amely
egy újabb korbácsolás végrehaj-
tására vonatkozott, a főkormá-
nyzó felfüggesztette és egy-
ben eltörölte a megalázó testi
fenyíték további alkalmazását.

Lapzártá után érkezett

Az angol kormány javasolni fogja a londoni konferencián önálló zsidó állam létesítését Palesztinában

Az angol kormányhoz közel-
álló megbízható forrásból jelen-
tük, hogy a közelgő londoni Pa-
lesztina-konferencián a brit de-
legáció új angol javaslatot fog
benyújtani a Palesztina-kérdés
megoldására. Hivatalos helyen
úgy tudják, hogy a javaslat
önálló arab és zsidó állam fel-
állításának elfogadását ajánlja a
konferencián résztvevőknek.

E hír a legteljesebb mérték-
ben igazolja fenti jelentésünket
az angol kormány magatartásá-
ban remélt változsról. Öfélége
kormányja kénytelen tudomásul
venni egyrészt azt a tényt, hogy
a nemzetközi politikai esemé-
nyek sürgetik a palesztinai kér-
dés megnyugtató elintézését,
másrészt, hogy egy ilyen rende-
zés nem valósítható meg a cio-
nizmus és a zsidó nép alapvető
igényeinek kielégítése nélkül.

Nem kétséges, hogy a most
következő hetek, vagy hónapok
Palesztina jövőjét illetően döntő
jelentőségű politikai tárgyaláso-
kat hoznak. Eppen ezért érthető
a zsidóság hivatalos szerveinek
és vezetőinek elkeseredettsége, a
terrorista csoportok ellen. Az
Irgun Zvai Lemmi és a Stern-
csoport együttműködve ismét a
merényleteknek egész sorát kö-
vette el az elmúlt napokban.

Különösen felháborító volt a
haifai rendőrpáncelnökség va-
sárnap történt felrobbantása,
amely a jelentések szerint, a
Dávid Király-szálló felrobban-
tása óta a legnagyobb mértékű
harci megnyilatkozása volt a
terrorista szervezeteknek. A Ha-
ganah, a Jisuv önvédelmi szerve
plakátokon és rádió-leadóján
keresztül tiltakozott a nemzeti
fegyverem alól önmagukat kivonó
csoportok működése ellen. A
plakátok szerint: „A bírák ter-
rorista cselekedetek, amelyeknek
folyamán ártatlan zsidó és an-
gol vér folyik, aláássák a politi-
kai függetlenség elérése érdeké-
ben végzett minden munkánkat,
mert megmászták a mozgalom
lényegét adó jellegét. Ertsék
meg végre a terrorizmust, hogy a
Jisuv türelme hamarosan véget
ér és ennek gyakorlati követ-
kezményei hamarosan érezhető-
vé lesznek.” Kétségtelen, hogy a
palesztinai zavargások a leg-
rosszabb időben ujjaltak ki, mert
nemcsak veszélyeztetik a politi-
kai uton elérhető sikereket, de
egyben olyan angol megtorló in-
tézkedéseket vonhatnak maguk
után, amelyek a mindenki által
kívánt eredmény helyett még az
ediginél is jobban elmérgesítik
a helyzetet.

(GELLÉRT)

Svédországban tartózkodó deportáltak kivitehetik hozzátartozóikat

A Zsidó Világkongresszus
stockholmi irodája arról érte-
sítette a magyarországi képvise-
letet, hogy hosszas munkája
eredményeképpen a svéd hatósá-
goknál sikerült elérnie,
hogy azok a deportáltak, akik
még ma is Svédországban tar-
tózkodnak, kivitehessék ma-
gukhoz családjtagjaikat. A
megállapodás értelmében a
svéd hatóságok beutazási és
letelepedési engedélyt adnak a
deportáltak hatvan éven fe-
lülili szüleinek, házastársának
és 16 éven aluli gyermekének.

A svéd Utanningskomis-
sion (Külföldieket Védő Iro-
da) minden egyes kiutazási
esetet egyénileg bírál el. Ez
azt is jelenti, hogy kivételes
esetekben egyéb hozzátartozó-

zók letelepedésére is enge-
délyt ad.

A kiutazni szándékozók ké-
relmi blankettát a Világkon-
gresszus budapesti irodájánál
(Budapest, V., Wekerle S.u.
7.) igényelhetnek. Ugyanesak
a budapesti iroda vállalja a
kérvények kijuttatását is. Be-
utazási engedélyt kaphatnak
a még Svédországban élő de-
portáltak hozzátartozói kívül
a svéd állampolgárok fenti
kategóriákba eső magyaror-
szági hozzátartozói is.

28 éves ASSZONY.

a háztartás minden ágában jártas

ÁLLAST KERES, Kohn Hermanné,
Grüngrös, Pukl Árpád-u. 14.

H I R E K

Az UJ ÉLET előfizetési díjai:

1 hónapra . . . 4 forint
negyedévre . . 12 „
félévre 24 „
egész évre . . 48 „

Az előfizetések postataka-
rékpénztári befizetési lappal
küldendők be a 26.209 számú
postatakarékpénztári száma-
lára.

Hirdetőink figyelmébe

A jövő héten technikai
okokból az Uj Élet egy
nappal korábban jelenik
meg, hirdetéseket tehát
esakis január 20-ig, hétfőn
déli 1 óráig vehetünk fel.

— Anyagtörődés miatt hi-
rdeéseink egy részét ebből a
számból ki kellett hagynunk,
— a jövő számban pótoljuk.

— Fisch Emil vértanuhalálá-
nak évfordulója. Január 9-én
volt két éve, hogy a nyilas
vérszörnyűség halálraítélte és kivé-
gezte Fisch Emilt az ellenállási
mozgalom egyik leghátrább
harcosát. Fisch Emil egész éle-
tét a szocializmusnak szentelte.
Az ő közreműködésével alakult
meg a Nemzeti Ellenállási Moz-
galom Felszabadító Bizottsága.
Fisch Emil vállalta az összekötő
szerepét a Pesten és Pestkör-
nyékén szétszórta partizán ala-
kulatok és a Felszabadító Bi-
zottság katonai vezetősége kö-
zött. 1944 novemberében az El-
lenállási Mozgalom vezetőivel
együtt fogták el, Sopron-Kőhi-
dára hurcolták, ahol életét ál-
dozta a dolgozók szabad Ma-
gyarságáért.

— A lágymányosi templom-
körzet új vezetősége. A Budai
Izr. Hitközség lágymányosi kör-
zete 1947. évi jan. 6-án tartotta
választmányi alakuló ülését. En-
nek keretében ejtették meg a
választásokat. Diszelnökké Fü-
redi Miksa volt elnököt választ-
ták. Az előjáróság a követ-
kezőképpen alakult meg: elnök:
Szanditz Ernő, alelnök: Gellért
Gyula, titkár: Steiner Alfréd,
előjárók: Balla László, Bágyai
Béla, Dávid Endre, Erős Mór,
Grosz Nándor, Halász Jenő,
Krausz Miklós, Müller József,
Rákosi Hugó, dr. Strelinger Sá-
muel, Szerényi Zoltán. Temp-
lomgondnokok: Jäger Hermann,
Krausbak Márton, Feilner Jenő
és Goldstein Dezső.

— Aranylakodalom. Alpár
Ignác a Budai Hitközség kar-
nagya és neje január 19-én, va-
sárnap délelőn 1 órakor szentelik
meg 50 éves házasságukat az Uj-
laki templomban II. Zsigmond
király-ut 49. (Minden külön ér-
tesítés helyett.)

Pályázati hirdetmény.

A Pesti Chevra Kadisa Izr.
Szentegylet

pályázatot hirdet

a Szeretkórházban beöltendő
egy belgyógyász orvosot, egy
sebész orvosot, egy szülész- és
nőgyógyászati, egy sebész és két
belgyógyászati segédorvosot ál-
lásra. A pályázati kérvényhez
mellékelni kell: 1. születési bi-
zonyítványt, 2. az igazolásról
szóló bizonyítványt, 3. diploma-
másolatot, 4. az eddig eltöltött
szolgálatokról szóló bizonyít-
ványt, 5. esetleges szakképesi-
téseiről szóló bizonyítványt.

Díjazás tekintetében a kollek-
tív szerződés irányadó. A se-
bész és szülész al- vagy segéd-
orvos részére a bentlakás köte-
lező. A pályázatok a Pesti Chevra
Kadisa előjáróságához (VII,
Erzsébet-körut 26.) elmeve,
1947 február 1-ig nyújthatók be.

TALESZ, T'FILIN

mezusa, cecsa és héber könyvek
VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS.
Jahrzeitblätt készítését vállalunk.
UNGAR MÓR, Király-utca 17.,
kapu alatt vagy I. emelet 4.

Ágytoll és pehely

nagy választékban, legjobban és
legolcsóbban:

GEIZLER-nél Thököly-ut 14.
(Kelet felől szemben.)

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

minden ellátás — (Éjjel-nappal)
Óráként 6 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Triton- mustár világhírű

Gyártja:

TIVOLI KONZERVGYÁR KFT.
Budapest, XIV., Ilka-utca 34.
Telefon: (21-153)

GYERTYÁK PÉTEK ESTERE,
Barbient borotválkozáshoz
vásároljon szombattartókban:
ZAUERERNE háztartási üzem,
Dob-utca 23.

Végh

fürdőszoba-
berendező,

Ferenc-krt. 29

— **Halász Ignác temetése.** Osztián részvét mellett kísérték január 14-én utolsó útjára Halász Ignác fővárosi népiszkolai igazgatót a rákoskeresztúri zsidó temetőben. Halász Ignác tanító volt a szó legnemesebb értelmében, gondoskodó apja növendékeinek és jó kollégája pályatársainak. A temetési szertartást Abrahamsohn Manó főként végzte gyászénekkar kíséretével. Dr. Kóvona József rabbi búcsúbeszéde után dr. Rubingy Mózes Budapest Székesfőváros polgármestere VII. ügyosztályának nevében a fővárosi közoruját helyezte el a koporsón. A fővárosi iskolák és tanintézetek nevében Jenei Endre iskolai igazgató, a pályatársak nevében pedig Bárd Vilmos búcsúztak az elhunytól.

— **A Pesti Izr. Hitközség Központi és Szeretetségi Alkalmazottainak Szociális Bizottsága** feladatát látta ki a karitási kapcsolatok és szolidaritás kimélyítését. E célból az Ichud-Mapáj Szociális Cionisták Pártja előkészítéséből rendelkezésre bocsátott klub-helyiségben (Somogyi Béla ut. 3. IV. em. Palace Pensio) minden héten szerdán fél 6 óra kezdettel hardti összejöveteleket tart. A január 8-iki ezévi első összejövetel műsoros részben nagy sikerrel szerepelt szavalaival Szigeti Jenő a kiváló jelkuszinész és énekszámaival Lénárt Béla főrendező. Utána Gersey József zsidókorházi főtisztviselő szavallat váltották ki a hallgatóság oztatlan elismerését. Befejezésül feszült figyelem közepette Vajda Zsigmond osztályvezető tartotta meg beszámolóját a bázeli konferenciáról és vázolta a világ egy és oztíhatatlan zsidóságnak produktív előkítését. Ezek szerint az antiszemizmus megszüntetése a független önálló Zsidó Állam megvalósításával érhető el. Közívánatra műsoron kívül Fendek Miklós főkéntor liturgiai énekszámmal zárult a jól sikerült est. Az egyes számokat Kollmann Andor konferálta öltetesen.

— **Eljegyzés.** Friedmann Hanna, Özd és Krausz Gyula Nyiregyháza jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Emléktáblahelyezés.** Dr. Karáth Sámuel és dr. Kandel dr. Scheiber Erzsébet, mártírhaldott hald zsidó leánygimnáziumi tondr emléktábláját 1947 jan. 10-én, vasárnap d. e. 1/12 órákor helyezik el a Hősök-temploma sarkertjében.

— **Irodalmi matiné** Thomas Mannról. A Pesti Izr. Hitközség Kulturális Ügyosztálya január 14-én vasárnap 1/11 órákor tartja a Fürst Sándor-u. 21/b. alatti kultúrteremben ezidei elői irodalmi matinét, melyen dr. Turóczi-Trostler József egyetemi tanár Thomas Mannról tart előadást, Ascher Osahar pedig Thomas Mann műveiből ad elő. A belépés díjtalan.

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének közleményei:

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének hivatalos helyisége Andrassy-ut. 81. alatt, a volt

Fészek-kávéházban van. (Telefon: 424-734.) Hivatalos órák: hétköznapiokon d. u. 3-6 óráig.

A MAZOT legközelebbi ülésel:

1947 január 16-án, szombaton este 1/7 órákor a Mazot központi tagozata X. ker. Cserkesz-u. 7. alatt összejöveteleket rendez.

Január 18-án, vasárnap délután 1/5 órákor a MAZOT öbuda tagozata az Öbuda Zsidó Házban Barát Károly vezetésével taggyűlést tart, III. Zsigmond-ut. 8. alatt. Előadó: Stucker Lajos, az Országos Iroda elnöke.

Január 20-án, hétfőn délután 1/6 órákor a MAZOT VI. kerületi tagozata tart taggyűlést Andrassy-ut. 81. alatt. Előadó: dr. Flech Henrik főrabbi.

Január 21-én, kedden délután 1/5 órákor a MAZOT XIV. kerületi tagozata tart ülést.

Előadó: dr. Páncs József, a Mazot ügyvezetője.

Január 22-én, szerdán délután 1/6 órákor a MAZOT VII. kerületi tagozata tart ülést, Sipka-ut. 12. alatt. Előadó: Nagy László József, a Mazot főtitkára.

Január 23-án, csütörtökön a MAZOT VIII. kerületi tagozata tart taggyűlést, Nagymező-ut. 4. alatt. Előadó: Domonkos Mihály ügyvezető.

Január 23-án, csütörtökön délután 1/5 órákor a MAZOT Női Osztálya munkaközösségének megbeszélése, Andrassy-ut. 81. alatt. Nőgyűlés megbeszélés megbeszélése kötelező.

— **A budapesti gettó felszabadulásának évfordulóján, 1947 január 18-án (szombaton este) 7 órai kezdettel az Általános Cionista Blokk (V. Arany János-ut. 24. alatti helyiségében) ünnepi előadást rendez, „A felszabadulás és cionizmus” címmel. Fittott terem. Belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szívesen lát az Általános Cionista Blokk.**

— **A Budapesti Tünnegyert** jan. 12-én tartott választmányi ülést. Schwarcz Sándor elnök vázolta a lefolyt év küzdelmeit és rámutatott az örvendefes tényre, hogy minden nehézség dacára is sikerült egy templomunkat, mint tantermeinket rendbehozni, ahol úgy mint régen, látkelő zsidó élet folyik. Az elhunytakért szokásos Járzeitokat pontosan megtartjuk és az életben lévő hozzátartozók 8 nappal az évforduló előtt levélbeli értesítést kapnak. A lefolyt évben több mint ötszázan keresték fel irodánkat olyanok akiknek hozzátartozóit elhunytak és ismeretlen helyen ismeretlen dátummal elhunytak. Ezeknek kiszámítottuk a Schulchan Aruch szabályai szerint a mindenkor halálhíradási évfordulókat. Tantermeinkben kora reggeltől késő estig tanulás és tanítás folyik. Az istentiszteletek pedig oly látogatottak, hogy párhuzamosan 2-3 helyiségben is folyik istentisztelet. A jelenítéshez dr. Burger Dénes, Frankl Lajos, Tauszky Artur, Frenkel Jenő, a Mizrahi elnöke, Radó Bernát, Hegedűs Ernő, Leskócs Ármán és Wiesner Albert szölköz hozzá és méltatták azt a fontos málzsiát, melyet a Sasz Chevra ma a vallásos élet és zsidó kultúra terén kifejt. A rendkívüli nívós és értékes felszólalások, valamint Schwarcz Sándor elnök viszontválasza után a jelentet egyhangulag elfogadták.

— **Kultúrelőadás Kaposváron.** Január 5-én a kaposváriak nagy-sikerű kultúrelőadást rendeztek. Dr. Löwi kultúrelőjáró üdvözölte a megjelenteket, előadókát és megemlékezett Kiss József halálának 25. évfordulójáról. Rosenberg Ernő főkéntor

Schlesinger Pál kísérete mellett két héber dalt énekelt. Dr. Krausz Henrik főkéntor a bázeli kongresszusról számolt be élénk érdeklődés mellett. A beszámolót megelőzően tartotta meg Kellner Béla hitközségi ügyvezető „Haladás vagy haladás” címmel előadását. Történelmi visszapiantást vetett a galuti élet végetes és örökkön sors-szerű megpróbáltatásaira és széles kultúrfilozófiai és társadalomfilozófiai alapra fektetett fejtegetésben kimutatta, hogy akár Achad Haam, Hermann Cohen, Martin Buber vagy bármelyik zsidó gondolkodó vagy népi író eszméiből vagy tanításából indulk is ki, a zsidóságot a haladástól, az életheenmaradás, a haladás, az új reneszánsz felé az ősi zsidó elhoszba horgonyzó népi gondolat kiterjesztése vezérrelheti csak el.

— **A Haoved Haszocializti Cionista Munkásmozgalom értelmiségi csoportjában** (Arany János-ut. 20. I. em.) január hó 15-én, szerdán d. u. 6 órákor dr. Komlós Aladár „Kortársak Zsidó Irodalmáról” tart előadást Palotai Erzs. közreműködésével. Az érdeklődőket ezuton is szeretettel meghívja.

— **A debreceni MUSz** január 5-én rendezte meg nagysikerű leadeutánját kultúrelőadással egybekötve. Radó Antal és Gyulaházi Jenő elnökök bevezető szavai után dr. Weisz Miksa főrabbi tartott előadást „A megváltás útjain” címmel, amelyben többek között ezeket mondotta: „A zsidó megváltás gondolata az univerzális megváltás alapjával van szoros összefüggésben. Minden ember, fajra, vallásra és társadalmi állásra való tekintet nélkül egyuttal istentia is és létezésénél fogva hivatott az isteni kegyelem megváltására. Mi a zsidóság megváltásban való bite? Mi a zsidóság istenhitének az alapja? Az emberiség megváltása! Az általános emberiségnek a fel-támadása és elérkezése!” A kultúrelőadás megrendezésében a debreceni hitközségek hölgytagozata fejtett ki elismerésre méltó tevékenységet.

MEGJELENTI

Örökös Sorrend a Kőszeg Városi Helyi Tanácsán.

Öröklés deportáltak után

Írták:

dr. Fényes Endre és dr. Visky Károly

ügyvéd.

Kapható minden könyvtárakban, orvosi-kiadók.

Hívjon! Jöjjön!

Veszek aranyértékű forintért: szőnyeg, got, porcellán, írógépet, régió-gel, fűtő és női ruhákat, perzsa kabátot, fényképezőgépet, festményeket

Gerstl-Majoresi

VIII., Eszterházy-utca 17. (5. em. kör-utca sarkánál). T.: 138-073.

Szekely Emil ékszerész 28

brillánst, ékszer, aranyat, ezüstöt. Órái legdrágábbak vasa.

GYERMEKÁGY, GYERMEKBUTOR, VICÁnai SZANKÓ Nagyutadi Szabó-utca 50. Király-utca sark.

Férfiing-varrónóket

gabárvarrónó, vasalónó, kéntálmányok

felvesz

állandó munkát vállaló világhírnév. Jelenkezés: Zilberner, Anker-láz 2.

Szakképzett ápolónő, gyakorlott

gyermekgondozónő, privát beteg v. gyermek gondozását vállalná naponta. Regina névér, Akadémia-ut. 10.

Keresek közreműködésel pénzes társat.

Textil-mechanikai szövegíróim vannak. „Ujra kezdtem 1947” jellegre a kiadókba.

JOB. MUNKABÍRÓ NŐ, a háziorvos minden ágában járatos, jó bánd-módot, egész családok dajkáival elhelyezkedne. Kisebb háztartásokban. Lander, Károly-ut. 41., I. em. 10.

Szigorosan orv. háser háztartásba szólni és főzni jöftendő szakácsnő szonnaira felvétetik. Cim: Moskovits Károly, Lander-utca 6. II. emelet.

Előrendű háztartásba menne RÁZVEZETŐNŐNEK, intelligens. Jámegyezés. Ünoman főntó m. Dessely-utca 41., földszint 3.

Magányos nő

150 háztartás vezetését vállalna „Megbízható” jellegre a kiadókba.

Utcal, hűlőházjártat, komfortos, elegánsan BERENDEZETT SZOBA, 1-2 személynek szonnaira haldor „Urlembert” jellegre a kiadókba.

— Schuler Jenő emléke. A két év előtt mártírhalt halt Schuler Jenő építész emlékeztetőre gyászistentiszteletet tartottak vasárnap délelőtt a Hősök Emléktemplomában. **Abraham-sohn** Manó főkéntor gyászzenéke után dr. **Katona József** rabbi méltatja Schuler Jenő egyéniségét és azt az embermentő munkát, amellyel az üldöztetés idején hőiesen kiállott zsidó testvéreiről, melynek következtében mártírújságra jutott.

— Az Or Chados templom „Deborah” női csoportja január 19-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel a gettó felszabadulásának második évfordulóján műsoros ünnepséget tartott. Emléktárgyakkal kezdte, melyek között előadnak **Gáspár Teri** és **Rosenthal Juliska**. Az ünnepséget VII. Akácfa 22. alatt tartják.

Férjet keres

Jó megjelenésű, bájos urleány. Pozicionált, lakással rendelkező, 45–50-ig, uriember szeretélyű. „Megbecsülendő” jellegére **Boro** hirdetőbe, **Andrássy**-ut 61.

37 éves özvegy

Kétszobás lakással, ingatlanai, fiatal keresettel

házasságot kötne

intelligens férfival. „Tavas” jellegére a kiadóba.

A VAC HIREI

Kétnapos verseny keretében rendezte a VAC Budapesti utcai tornacsarnok a fúgiművészeti tornamentűt. A versenyen dr. **Katona József** rabbi kezvezetésével szavakkal emlékezett meg a klub 66. évfordulójáról, akik között a pingpong sportok 6 magyar bajnoka is áldozatul esett a gáz, gyilkos nácioknak. — A bajnoki verseny számai közül a kövökbaolások győztese **Mendelovics** lett, az ifjúkbaolások győztese **Fischer** és **Grünberger** második helyezést, a nők vers. nyában **Vermess** harmadik helyezést ért el.

Tornakészletlábában a VAC vasárnap újabb győzelmével doboltatott vezetőjeit a II. osztályú bajnokcsapatban.

A Kezvezeti kosárlabda körmérkőzés 20. után kezdődik

VERSENYKIRÁS:

A VAC tornaszakosztálya a háboruban elpusztult és a nyílt próbák elzárásával lett tagjai emlékeire 7. évi május hó végén rendezte kezvezeti tornaversenyt és a nyílt és a férfiak részére.

A versenyanyag előírt gyakorlati meggyeznek a MOTEL III. osztályú gyakorlatiával; ezeken kívül minden szerez egy-egy szabadon választott gyakorlat is végezendő. Résztvevők felhívásai az Uj Élet következő száma közli.

A VAC ügyvezető elnöke, **Grosz Márton** lemondott. A választmány múlt heti ülésén a visszalépő ügyvezető érdemeit **Dückstein Zoltán** méltatta. Ügykörét a közgyűlés **Holasi Béla** vette be.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (óránjavító)
VII., Wesseleny-ut. 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész
VÉTEL! Tel.: 422-343. ELADÁS!

Legszebb frakk- és smoking-öltöny-kölcsönzés

WILD, KAZAR-UTCA 2.

Használt ruha vétel — eladás.

Goldné

a zsidó urikörök legmegbízhatóbb házasságközvetítője
VII., Alsóerdősor 8. földszint 2.
Új telefonszáma: 221-349.

38 éves

jókülsőjű, jószívű, özvegyasszony, magiszterkedő intelligens, jómódú urral.

házasság céljából

„Deporálai előnyben” jellegére a kiadóba.

Férjhezmenne egyedülálló

nem szegény, csinos,

musz özvegye

intelligens, 45–50-es urhoz.

„Hájas tisztasasszony” jellegére.

Egyedülálló, 40 éves asszony

házasság céljából

50-ig uriembert keres.

„Kecse” jellegére a kiadóba.

Párisba visszatérek!

csinos, intelligens, szakmával bíró URILEÁNY keresi korrekt, 40-es, jókülsőjű uriembert ismeretségi.

házasság céljából

Lehetőleg internacionális szakmával. „Máriaga” jellegére a kiadóba.

Férjhezadnám

orthodox családból vnló, csinos, üzlet és háztartásban rendkívül ügyes sógorommal. Korrekt, meg-61hetéssel rendelkezők levelet kérem „44–50-ig” jel. a kiadóba.

Jó megjelenésű, jótékony, jó üzlet-asszony, podás gazdaságon, 46 éves, deporálai özvegy, kétszobás, főbérleti lakással megismertkedne

házasság céljából

int. uriemberrel. Vidékre is megyek. „Melltem könnyű felejtani a múltat” jellegére a kiadóba.

2 szobás főbérleti lakással, 31 éves, egyedülálló fiatalember (iparos)

elvenne

hozzátérő, fiatalok, zenét szerető, intelligens hölgyet, aki otthonhoz és egzisztenciához jutna. „Egymásért” jellegére a kiadóba.

Csinos negyvenéves

özvegyasszony vagyok, szociálpártoni múltam van,

férjhezmennek

intelligens, jobb iparoshoz, vagy kereskedőhöz, vidékre is. „Egyedül maradnám” jel. a kiadóba.

Menyasszonyi kölcsönzése

ruha, koszorú, látyol és belépő

vidékre is, **Mirtus-szalon**, VII., Nagydófa-utca 18.

Társaságbeli legdiszkréttebb házasságközvetítő, Doktorné

Király-ut. 67. I. 3. Telefon: 421-930

54 éves

csinos urival, lakással, megismerkedéssel, mint kispénzhozománnyal, csakis keresettel bíró, feltétlenül intelligens, jómegjelenésű

élettársat

keres „Visegrádi” jellegére.

Csinos urlasszony rokonomat,

kinek vidéken ingatlanai vannak, itt tartózkodása alatt megismerttetném 50-es urral, közeli

házasság céljából

„Magányos” jellegére a kiadóba.

Nőszülne vagy benőszülne

30 éves, jómegjelenésű, érettségizett vidéki tisztviselő, 18–23-ig kánon-dottan csinos nők lényképes váiaszt várom „Szép leány” jellegére a kiadóba.

43 éves, foglalkozással bíró, kimondottan szép, ÖZVEGYASSZONY

férjhezmenne

jól szülte, 50–55 éves uriemberhez. „Bölcső otthon” jellegére a kiadóba.

Csinos, magas, 24 éves, jó állásban lévő URILEÁNY

házasság céljából

megismertkedne hasonló, bizos egzisztenciájú urral, 28–35-ig. „Lehet vidéki is” jel. a kiadóba.

Kitűnő üzletasszony, 29 éves, gyermektelen özvegy, jómegjelenésű, intelligens, vallásos, házasságban rokonomat részére hozzáilló, egzisztenciával bíró

férjet keresek

„Tökéletes feleség” jel. a kiadóba.

Férjhezadnám

egzisztenciával bíró, intelligens,

csinos hugomat

30 körül, komoly uriemberhez. „Harmónia” jellegére New-York hirdetőbe, Erzsébet-körut 8.

Jó megjelenésű

intelligens, egyedülálló, állásban lévő barátom részére, aki szépen be rendezett főbérleti lakással rendelkezik, keresek

megfelelő élettársat

Feltétlenül korrekt, intelligens, pozicionált, 50–60 év közötti urak részletes leveleit kérem. „Információképes” jel. a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Január 16, csütörtök: Tévész 24, péntek: 25, szombat: 26 (ujholdhirdetés), vasárnap: 27, hét: 28, kedő: 29, szerda: Sívát I (ujhold), csütörtök: 2.

Szombat, január 18-án heti szidra: Vóerő háttóra: Ezekiel XXVIII, 25–XXIX, 21.

Imaidők:

Ima-házak	Pén-tek		Szombat		Hétköz-nap	
	este	reggel	este	reggel	este	reggel
Dohány	1/45	7/15	10/15	5/20	7/15	7/15
Rumbach	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Bethlen	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Csáky	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Dózsa	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Nagyfuv.	1/45	8/—	4/50	7/15	7/15	7/15
Páva	1/45	9/—	4/50	7/15	7/15	7/15
Zugló	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Fiúvárh.	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15
Leányárv.	1/45	7/10	4/50	7/15	7/15	7/15

Péntek esti gyertyagyújtás: 4 óra 15 perckor.

A budai istentiszteletek kezdése Január 17-én, pénteken este 1/45 órakor. 18-án, szombaton d. e. 1/11 órakor. A II., Torockó-ut. 6/a. sz. alatti imaházban szombaton reggel 8 órakor. A január 18-iki Oneg Sabbat kivételesen elmarad, mert a Dohány-utcai templomban felszabadulási ünnepe lesz. Istentiszteletek helye: III., Zsigmond-utca 40., XI., Böcskay-ut 37., II., Torockó-ut. 6/a. és péntek esténként II., Fő-utca 12.

Óbudai templom: III., Zichy-utca 9., péntek és ünnep este 1/45 órakor, szombat és ünnep d. e. 9 órakor.

Benőszülne gumi vagy bármilyen szakmába

magas, barna, 33 éves, állásban lévő fiatalember. Keres szegény, jótékony, házias leányt vagy özvegyet. Nyugodt otthonra vágyom. „Nagyon fogom szeretni” jellegére a kiadóba.

IZR. FIATALEMBER

megnőszülne

„Sürgős” jellegére a kiadóba.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓ SÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-ut. 12. — Telefon: 423-330

Kiadóhivatal: János:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Feladós szerkesztő és felelős kiadó: ROOZ REZSŐ

Postafiókárközpont: csekkaszám: 26.209. (Magyarországi levelezési kártyák Országos Irodája)

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műhelyben, 11. körút, 11. körút, 11. körút. Fel. nyomdavezető: Margitay Antal.